

§ 11 Miljøgodkendelse af minkfarmen Langbyvej 23 (Justminde)

Langbyvej 23
8586 Ørum Djurs

Miljøgodkendelse af husdyrbrug i henhold til lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov nr. 1572 af 20. december 2006.

Ejer- og driftsforhold:

Husdyrbrugets navn:	Langbyvej 23, Justminde
Art:	Minkfarm
CVR nr.:	18108135
Matr. nr.:	Ramten By, Ørum 7a
Ejer af husdyrbruget:	Preben Hougård Langholm
E-mail:	langbypels@msn.com
Driftsansvarlig:	Preben Hougård Langholm
Godkendelsesparagraf:	11 stk. 2
Tilsynsmyndighed:	Norddjurs Kommune

Tidsfrister og perioder:

Miljøgodkendelsen offentliggøres uge 25, 2017.

Klagefristen udløber den 20. juli 2017.

Søgsmålsfristen udløber den 22. december 2017.

Godkendelsen skal revurderes mindst hvert 10. år og første gang efter 8 års forløb.

Ansøgningen til godkendelsen er modtaget den 20. februar 2017.

Høring fra den 29. maj til den 19. juni 2017.

Dato: 22. juni 2017

J.nr.: 17/7301

Skema nr.: 95779

Reference: Jakob Sølvhøj Roelsgaard

Telefon: 8959 4016

E-mail: jasr@norddjurs.dk

INDHOLDSFORTEGNELSE

Læsevejledning

1. Godkendelse.....	6
1.1. Godkendelsespligt	6
1.2. Godkendelsens omfang	7
1.2.1. Tidligere godkendelser.....	7
1.2.2. Ophør	7
1.3. Offentlighed, høring og klage	7
1.3.1. Offentliggørelse	7
1.3.2. Offentlighed og høringer	8
1.4. Ikke teknisk resumé	8
1.4.1. Kort beskrivelse af det ansøgte.....	8
1.4.2. Ansøgning, tilsyn og revurdering.....	9
1.4.3. Miljøforhold	9
1.5. Alternativer	10
1.6. BAT for den ansøgte produktion	10
2. Anlægget.....	11
2.1. Dyrehold og management	11
2.1.1. Management.....	11
2.1.2. Dyrehold.....	12
2.2. Lokalisering.....	13
2.2.1. Faste afstandskrav.....	13
2.2.2. Landskab og planforhold.....	13
2.3. Energi- og vandforbrug	13
2.4. Gener	14
2.4.1. Lugt.....	14
2.4.2. Støj.....	15
2.4.3. Lys	17
2.4.4. Fluer og skadedyr	17
2.4.5. Støv	17
2.4.6. Transport	17
2.5. Forurening.....	17
2.5.1. Restvand m.v.	18
2.5.2. Opbevaring, husdyrgødning og foder.....	18
2.5.3. Affald og kemikalier	19
2.5.4. Ammoniaktab	20
2.5.5. Påvirkning af natur.....	20
3. Arealer	22
4. Øvrige miljøforhold	23
4.1. Bilag IV-arter	23
4.2. Bedste tilgængelige teknik/renere teknologi/optimering.....	23
5. Egenkontrol	24
6. Liste over sagens bilag	25

LÆSEVEJLEDNING

I miljøgodkendelsen er rammerne for den godkendte produktion beskrevet.

Første kapitel beskriver de generelle forhold omkring ansøgningen og ejendommen. I første kapitel er der også et ikke teknisk resumé, som beskriver udvidelsen og hvordan omgivelserne påvirkes af det ansøgte.

Andet kapitel beskriver forhold omkring anlægget, og arealdelen er samlet i kapitel tre.

For at sikre at produktionen kan foregå, uden at miljøet og omgivelserne påvirkes væsentligt, er miljøpåvirkningerne vurderet, og hvor det er nødvendigt, er der stillet vilkår. Vurderingerne og vilkårene er samlet i tabeller som nedenstående, så det er let at finde de vilkår, der skal overholdes.

VILKÅR	MILJØVURDERING

Hvis der er stillet vilkår, står tabellen med vilkår og miljøvurdering sidst i afsnittet efter den generelle tekst m.v.

I fjerde kapitel findes Norddjurs Kommunes sammenfattende miljøvurdering af det ansøgte projekt, herunder om hvordan krav til anvendelse af bedst tilgængelig teknologi (BAT) er opfyldt.

Femte kapitel omhandler eventuel egenkontrol.

Oversigt over bilag findes i afsnit 6.

Klagevejledning findes på 5.

1. GODKENDELSE

Norddjurs Kommune godkender hermed husdyrbruget på Langbyvej 23, 8586 Ørum Djurs.

Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Langbyvej 23, 8586 Ørum Djurs. Til ejendommen er tilknyttet husdyrproduktion vedrørende CHR nr. 106384, og ejendommen drives som en del af bedriften med CVR nr. 18108135.

Godkendelsen omfatter de miljømæssige forhold, der er beskrevet i:

- Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov nr. 1572 af 20. december 2006 med senere ændringer.
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug, bekendtgørelse nr. 211 af 28/02/2017.
- Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 374 af 19/04/2017.

Ejeren er selv ansvarlig for at indhente øvrige fornødne godkendelser eller tilladelser, herunder byggetilladelse og afledningstilladelse til regnvand og sanitært spildevand.

Der gøres opmærksom på, at husdyrbruget til enhver tid skal overholde gældende regler i love og bekendtgørelser - også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse. F.eks. skal den til enhver tid gældende husdyrgødningsbekendtgørelse overholdes.

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsens dato, det vil sige, at der skal være indgået bindende kontrakt med entreprenør om byggeri og den første del af det ansøgte dyrehold sat ind i eksisterende bygninger. Den fulde årsproduktion behøves således ikke at være opfyldt 2 år efter meddelelse af miljøgodkendelsen. Den fulde årsproduktion skal dog være opnået inden 5 år fra godkendelsens dato.

Hvis udnyttelsen af miljøgodkendelsen ophører helt eller delvis i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år. Dette gælder kun for større fravigelser eller ophør af udnyttelsen - ikke for fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Vilklarene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 39 og 40.

VILKÅR	MILJØVURDERING
1. Godkendelsen må udnyttes, når den er offentliggjort. 2. Alle vilkår til godkendelsen skal efterleves, så snart udnyttelse af godkendelsen påbegyndes.	Krav til ibrugtagning sikrer, at det beregnede BAT-krav til emission også overholdes, hvis godkendelsen kun udnyttes delvist.

1.1. GODKENDELSESPLIGT

I det konkrete projekt er der ansøgt om en udvidelse af det godkendte dyrehold i nye minkhaller. Udvidelsen af dyreholdet er godkendelsespligtigt. Projektet skal godkendes efter § 11 stk. 3 i husdyrgodkendelsesloven.

Husdyrbrug må ikke etableres, udvides eller ændres, før kommunen har haft lejlighed til at vurdere om ændringen kræver en tilladelse eller godkendelse.

Efterfølgende ændringer i produktionen skal ligeledes godkendes, før de gennemføres. Ændringer i dyrehold, arealer eller andre forhold, som er omfattet af godkendelsen, må derfor først gennemføres, når kommunen har godkendt ændringen på baggrund af en anmeldelse eller i et tillæg til godkendelsen.

Eventuelt ejerskifte skal meddeles tilsynsmyndigheden senest 1 måned efter, at det har fundet sted.

1.2. GODKENDELSENS OMFANG

Da husdyrbruget ikke tidligere er godkendt efter husdyrbrugsloven, skal hele anlægget godkendes efter § 11 i husdyrbrugsloven.

Produktionsanlæg på øvrige ejendomme, der drives under bedriftens CVR nummer, er ikke omfattet af godkendelsen.

1.2.1. TIDLIGERE GODKENDELSER

Der er ingen tidligere miljøgodkendelser. Men der er givet tilladelse til udvidelse af mink-farmen efter husdyrgodkendelseslovens § 10 i 2010.

1.2.2. OPHØR

Hvis produktionen ophører, skal det sikres, at der ikke sker en efterfølgende forurening af jord og omgivelser.

VILKÅR	MILJØVURDERING
3. Alle staldanlæg og anlæg til opbevaring af husdyrgødning skal tømmes og rengøres straks efter husdyrbrugets ophør.	Tømning og rengøring af anlæg sikrer, at der ikke opstår lugtgener, og risikoen for forurening minimeres. Såfremt gyllebeholderen ikke længere skal anvendes eller den lovpligtige beholderkontrolordning ikke er gennemført, skal gyllebeholderen gøres uanvendelig til opbevaring af husdyrgødning.

1.3. OFFENTLIGHED, HØRING OG KLAGE

1.3.1. OFFENTLIGGØRELSE

Godkendelsen bekendtgøres ved offentliggørelse på Norddjurs Kommunes hjemmeside. Herefter er der en klagefrist på fire uger, hvor miljøgodkendelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagevejledning findes på bilag 4. Søgsmål til prøvelse af afgørelsen ved en domstol efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

Dato for offentliggørelse findes på omslaget (side 2). Frister for at påklage afgørelsen til Miljø- og Fødevareklagenævnet og for at prøve afgørelsen ved domstolen står ligeledes på indersiden af omslaget.

Kopi af afgørelsen er fremsendt til følgende:

- Naboer og berørte parter
- Danmarks Naturfredningsforening: dnorddjurs-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbunds teamleder for Natur- og Miljøteam Aarhus og Djursland Arne Bager, Hougårdsvej 23, 8220 Brabrand: kabager@mail.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbunds hovedkontor: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Det Økologiske Råd: info@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Norddjurs: norddjurs@dof.dk
- Embedslægeinstitutionen Nord: senord@sst.dk

1.3.2. OFFENTLIGHED OG HØRINGER

Før offentliggørelse har der været gennemført forskellige høringer, for at naboer og andre interessenter har haft mulighed for at kommentere og bidrage til de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen.

Naboer beliggende inden for konsekvensradiusen har haft et udkast til afgørelsen i høring i tre uger.

I høringsperioden er der ikke indkommet nogen bemærkninger

1.4. IKKE TEKNISK RESUMÉ

Der søges om miljøgodkendelse efter § 11 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, af husdyrbruget Langbyvej 23, 8586 Ørum Djurs.

1.4.1. KORT BESKRIVELSE AF DET ANSØGTE

Preben Hougård Langholm ansøger om miljøgodkendelse efter lovens § 11 til udvidelse af dyreholdet på adressen Langbyvej 23, 8586 Ørum Djurs, Norddjurs Kommune. Oversigtskort se bilag 1.

Udvidelsen af dyreholdet medfører ikke renovering af eksisterende stalde og der foretages ingen ændringer i eksisterende byggeri. Udover bygningerne som er medtaget i den eksisterende tilladelse medtages også en minkhal som blev glemt ved ansøgningen om tilladelse i 2010 samt fire nye minkhaller.

På ejendommen er der i dag en minkbestand på 2400 minktæver svarende til 82,76 DE. Der ønskes en minkbestand på 3400 minktæver svarende til 117,24 DE.

Nærmeste enkeltbolig ligger ca. 380 meter sydvest for staldanlægget (lugtcentrum). Nærmeste samlede bebyggelse er P. Madsens Vej i Ramten, der ligger ca. 600 meter nord for anlægget og nærmeste byzone er Ørum, der ligger ca. 2,7 km øst for anlægget. Desuden ligger der et sommerhusområde i Mogenstrup, Nimtofte ca. 2,6 km sydvest for anlægget.

Oversigtskort se bilag 1.

Situationsplan se bilag 2.

Som følge af staldsystemet produceres der i dag minkgylle på ejendommen. Dette vil også være gældende fremover. I ansøgt drift vil gyllen fortsat blive opbevaret i ejendommens gyllebeholder.

1.4.2. ANSØGNING, TILSYN OG REVURDERING

Ansøgningen er indkommet til Norddjurs Kommune den 20. februar 2017. Ansøgningen er indsendt via www.husdyrgodkendelse.dk, der er et elektronisk ansøgningssystem, som beregner en lang række miljøpåvirkninger ud fra det dyrehold, m.v., der indtastes. Beregningerne ligger sammen med kommunens vurderinger til grund for miljøgodkendelsen. Hvis det ansøgte projekt ville medføre uacceptable påvirkninger, så er der stillet vilkår, så miljøet og omgivelserne tilgodeses.

Efterfølgende vil kommunen løbende føre tilsyn med, at produktionen følger de vilkår, som fremgår af godkendelsen.

1.4.3. MILJØFORHOLD

Efterfølgende beskrives effekten af de ændringer, som godkendes med denne miljøgodkendelse.

Lugt

Den ansøgte produktion overholder alle krav til lugt, da den faktiske afstand til naboer er væsentlig længere end geneafstanden til de forskellige kategorier af bebyggelse.

Ammoniakbelastning og særligt værdifuld natur

Den ansøgte produktion opfylder de generelle krav til reduktion af ammoniakfordampningen.

Ved udvidelsen øges ammoniakemissionen med godt 330 kg til 3369 kg N pr. år.

En øget emission medfører en risiko for, at der afsættes mere ammoniak på de omkringliggende naturområder. En øget deposition af ammoniak kan medføre tilgroning og at de følsomme plantearter forsvinder. Afhængig af naturområdets type og værdi har Miljøstyrelsen fastlagt værdier for den belastning, der forventes at kunne accepteres over tid, uden at naturkvaliteten forringes.

Det nærmeste ammoniakfølsomme naturområde er en mose 650-700 m. nord nordvest for anlægget. Der er en merbelastning på 0,1 kg N/ha pr år til mosen. Der kan normalt accepteres en merbelastning på 1 kg til denne type natur. Kravet til merbelastning er overholdt.

For de øvrige ammoniakfølsomme naturområder sker der ingen merbelastning, og den samlede belastning ligger langt under de værdier, Miljøstyrelsen har fastlagt.

Andre miljøpåvirkninger

Udvidelsen sker i eksisterende og nye minkhaller, der bygges ikke nye gyllebeholdere. De fire nye haller bliver opført, så de er magen til de eksisterende og de opføres i umiddelbar tilknytning til de eksisterende haller. Alle hallerne er skjult bag et kraftigt læhegn så den landskabelige påvirkning ved udvidelsen vurderes at være minimal. Der vil ske en mindre forøgelse af trafikken til og fra ejendommen, primært i form af øget afhentning af skind og døde mink og leverancer af diesel(i alt vurderes det til 3 ekstra kørsler årligt). Der er gode til- og frakørselsforhold og det er derfor vurderet, at der ikke vil være væsentlige gener fra

trafik. Ejendommens beliggenhed i forhold til naboer betyder, at der ikke vil være støv- eller støjgener for naboerne og niveauet vil ikke blive påvirket væsentligt af udvidelsen.

Samlet er det vurderet, at udvidelsen kan ske uden væsentlige gener for omgivelserne og for miljøet.

1.5. ALTERNATIVER

Der er ikke beskrevet alternativer til den ansøgte udvidelse. Det er vurderet, at det ikke er relevant at udarbejde alternativer.

1.6. BAT FOR DEN ANSØGTE PRODUKTION

Ved udvidelse og ændring af husdyrhold stilles der krav om at anvende den bedst tilgængelige teknologi, for at reducere miljøbelastningen og for at optimere ressourceudnyttelsen. For at en teknologi regnes som BAT skal den ud over at sikre en lav miljøbelastning være tilgængelig for ansøgeren. Det vil sige, at teknologien skal være kendt i Danmark. Samtidig skal meromkostningen ved at indføre teknologien stå i forhold til pågældende type bedrifts betalingsevne. Krav om anvendelse af BAT er ikke afhængig af den enkelte ansøgers økonomi eller af lokale miljøforhold. Kravet til anvendelse af BAT skal i stedet ses som en "branchenorm".

Der stilles krav til anvendelse af BAT inden for områderne: management, foder, staldindretning, forbrug af vand og energi samt opbevaring og udbringning af husdyrgødning.

For den konkrete ansøgning vurderes kravet til anvendelse af BAT at være opfyldt ved følgende tiltag:

- Management:
 - o Der vil blive udarbejdet en beredskabsplan
 - o Der foretages løbende vedligehold og reparation af anlægget
 - o Affald fjernes løbende via affaldsordning
- Foder: Anvendelse af foderplaner med efterfølgende opfølgning.
- Ammoniakfordampning: Ud fra de vejledende BAT-krav til ammoniakfordampning er der beregnet et emissionskrav på 3400 kg ammoniak, svarende til 1 kg NH₃-N pr årstæve.
- Fosfor: Miljøstyrelsens vejledende BAT-krav til fosfor anfører at der ikke er tilgængelige teknologier eller teknikker til at fastlægge en emissionsgrænseværdi.
- Anlæg skal gennemgås for energieffektivitet og forbrug af vand/el skal registreres.
- Opbevaring og udbringning af husdyrgødning: Kravet til BAT er overholdt ved at efterleve gældende regler for opbevaring og anvendelse af husdyrgødning, herunder at beholde som minimum skal være overdækket med naturligt flydelag og at gylle skal udbringes med slanger/nedfældes.

I kapitel 2 og 3 er der opstillet vilkår om anvendelse af BAT og bedriftens opfyldelse af kravene er vurderet i afsnit 4.2.

2. ANLÆGGET

Den nuværende produktion foregår i 13 eksisterende haller af varierende størrelse samt en 2-rækket hal som bruges, men som ikke er blevet godkendt. Derudover ønskes der opført fire nye 2-rækkede minkhaller, med denne godkendelse.

Gyllen fra produktionen opbevares i den eksisterende gyllebeholder på ejendommen på 1200 m³. Placering af staldafsnittene og beholdere kan ses på bilag 2.

VILKÅR	MILJØVURDERING
4. Anlæggene skal placeres som anført på situationsplanen, bilag 2. 5. Højde på de nye haller må ikke overstige 3 m 6. Ny haller og eksisterende haller skal fremstå i samme farver og materialer, så nye haller ikke adskiller sig fra de eksisterende.	

2.1. DYREHOLD OG MANAGEMENT

2.1.1. MANAGEMENT

Den daglige drift, har stor betydning for at reducere eventuelle gener fra et husdyrbrug. Godt landmandsskab er derfor afgørende for, at husdyrbruget kan drives uden unødige gener for omgivelserne.

VILKÅR	MILJØVURDERING
7. Et eksemplar af nærværende godkendelse samt beredskabsplanen skal til enhver tid være tilgængelig for de personer, der har ansvaret for virksomhedens indretning og drift. 8. Der skal til stadighed tilstræbes en god hygiejne i minkhallerne, herunder i og under bure og på kanter af gødningsrender og under gødningsrender. 9. Beredskabsplanen skal altid være opdateret med beskrivelse af procedure i forbindelse med uheld.	Det påhviler ejeren, at medarbejderne er bekendt med indholdet i miljøgodkendelsen, samt at vilkårene efterleves. Vilkår om godt landmandsskab og god staldhygiejne skal sikre, at driften lever op til forudsætningerne for beregning af lugt m.v. Renholdelse sikrer, at lugt- og støvgener minimeres samt at ventilationsanlæg fungerer optimalt. Formålet med beredskabsplanen er, at der kan gribes hurtigt ind ved uheld, så forurening af miljøet kan undgås eller minimeres. Det er derfor afgørende, at den er opdateret med korrekte telefonnumre m.v.

2.1.2. DYREHOLD

Nuværende og godkendt dyrehold er anført i tabellerne herunder. Det godkendte dyrehold skal overholde de anførte værdier for vægt, stipladser, antal m.v.

Nuværende dyrehold

Dyrehold og stalddtype for nuværende drift	Staldafsnit nr. jf. ansøgning	Antal dyr	DE
Mink, årstæve (gamle haller)	1-10	1000	34,48
Mink, årstæve (haller 2010)	11-16	1400	48,28
Dyreenheder i alt			82,76

Godkendt dyrehold

Dyrehold og stalddtype for ansøgt drift	Staldafsnit nr. jf. ansøgning	Antal årstæver	DE
Mink, årstæve (gamle haller)	1-10	1000	34,48
Mink, årstæve (haller 2010)	11-16	1400	48,28
Mink, årstæve (hal 2010 uden godkendelse)	17	140	4,83
Mink, årstæve (nye haller)	18-22	860	29,66
Dyreenheder i alt			117,24

VILKÅR	MILJØVURDERING
10. Tilladt dyrehold fremgår af tabellen herover. Ændres beregningen af DE, er det det anførte antal årstæver, der er gældende. 11. I alle minkhaller skal gødningsrenderne tømmes mindst 2 gange om ugen. Der må forløbe højst fire døgn mellem to tømninger. 12. Der skal føres logbog over afvigelser fra kravet om udmugning hver 3./4. dag og to gange om ugen med angivelse af årsagen til afvigelserne. 13. Der skal etableres gødningsrender med en rendebredde på mindst 36 cm i de nye hal-	Godkendelsen er givet på baggrund af det anførte antal dyr og vægtintervaller. Derfor er den lovlige produktion altid det anførte dyrehold. Det tilladte antal DE vil derfor blive ændret, hvis beregningen af DE ændres. Udmugning 2 gange ugentlig er den bedste teknik til reduktion af ammoniakfordampning, og effekten er større end ved daglig udmugning. Vilkår om logbog for udmugning sikrer ligeledes, at beregningerne af ammoniakfordampningen er

VILKÅR	MILJØVURDERING
ler. 14. Halm tildeles ad libitum.	retvisende.

2.2. LOKALISERING

Ejendommen ligger syd for Ramten og Ramten sø og vest for Ørbækgaard Plantage. Ejendommen ligger langt fra naboejendomme og omgivet af beplantning. Det eksisterende anlæg virker ikke dominerende i landskabet, og bliver i høj grad dækket af læhegn og træer i tilknytning til ejendommen. De nye minkhaller vil ligeledes være skjult af læhegn så de ikke, eller kun i meget begrænset omfang kan ses fra vejen. Dog er der ikke læhegn mod syd, men da landskabet der er kuperet og skovdækket samt, at der ikke er offentlige veje og meget begrænset beboelse, dispenserer Norddjurs kommune jf. § 68, stk. 4 i husdyrgødningsbekendtgørelsen for kravet om læhegn på sydenden af anlægget.

2.2.1. FASTE AFSTANDSKRAV

De eksisterende anlæg overholder alle gældende afstandskrav, idet afstandskravet fra minkhaller til skel på opførelstidspunktet var 5 m. Efter de nugældende regler er afstandskravet 30 m. Norddjurs kommune dispenserer for afstandskravet til de nybyggede haller. Dispensationen gives med begrundelse i, at det vil give minkfarmen det mest harmoniske udtryk, hvis hallerne er placeret ens, derudover er der læhegn før skel og meget langt til beboelse på den anden side af skellet.

2.2.2. LANDSKAB OG PLANFORHOLD

Anlægget ligger i landzonen. Der er ingen særlige landskabstemaer for området, men det er karakteriseret ved at være et landbrugsområde med mange levende hegn og småplantninger. Anlægget er beliggende på en landbrugspræget moræneflade syd for det mere kuperede sølandskab ved Ramten og Dystrup sø.

De nye minkhaller som etableres i forbindelse med udvidelsen, ligger i umiddelbar tilknytning til de eksisterende minkhaller, og medfører således en minimal landskabelig påvirkning ved udvidelsen.

Der er ikke stillet vilkår til lokalisering.

2.3. ENERGI- OG VANDFORBRUG

Stuehus og pelseri opvarmes med stokerfyr. På farmen anvendes der energi i forbindelse med opvarmning og cirkulation af drikkevand i vinterhalvåret, skrabe anlæg, gyllepumpe samt diselolie til farmens maskiner og kørsel i marken.

Det er vanskeligt at beregne et "norm" forbrug, da energiforbrug variere meget afhængig af lokale forhold. En vigtig forudsætning for at kunne optimere energi og vandforbrug er at forbruget er kendt og at installationer mv. optimeres mht. energiforbrug. Derfor stilles der vilkår til at forbruget kan måles og at der udarbejdes en energirapport så mulige energibesparelser bliver synlige.

Det anførte energiforbrug herunder er oplyst i ansøgningen.

(Faktisk/beregnet)	Nudrift	Efter udvidelse
Årligt Elforbrug farm, pelseri og privat.	43.500 Kwh	53.500 Kwh
Diesel	3.000 l	3.500 l

*Data vedrørende forbruget i nuværende drift er baseret på årsregnskabet. Forbruget efter udvidelsen er et skøn.

Ejendommen har egen boring.

Der bruges vand til vanding af minkene og rengøring af fodersilo og farm. Der findes ingen opgørelser over farmens vandforbrug. Forbruget er derfor skønnet ud fra nøgletal over vandforbrug.

VILKÅR	MILJØVURDERING
15. Senest 6 måneder efter at dette tillæg er taget i brug, skal der foretages et energitjek på ejendommen af en professionel energikonsulent. Der skal udarbejdes en rapport med energisparetiltag og forventet tilbagebetalingstid. 16. Der skal være monteret målere, som registrerer el- og vandforbruget. Registrering af vandforbruget skal forevises ved tilsyn på bedriften.	Et energitjek giver overblik over mulige energibesparelser og deres tilbagebetalingstid. Registrering af el- og vandforbrug er en forudsætning for at kunne optimere forbruget. Energi- og vandforbrug varierer betydeligt afhængig af staldsystem m.v. Det er derfor ikke muligt at fastsætte realistiske vilkår til forbrug.

2.4. GENER

Under de efterfølgende punkter beskrives forskellige kilder til gener fra husdyrbrug og hvad der skal gøres for at undgå, at driften medfører væsentlige gener for omgivelserne.

2.4.1. LUGT

For at sikre at naboer ikke bliver påvirket væsentligt af lugtgener, beregnes en geneafstand, der skal overholdes. Geneafstanden til byzone og sommerhusområder er længere end til samlet bebyggelse, og enkeltboliger har den korteste geneafstand. Det betyder, at naboer i enkeltbeboelser må tåle en større lugtpåvirkning end naboer, der bor i byzone. Lugtgeneafstandene er beregnet ud fra lugtemissionen en sommerdag med maksimal ventilation.

Områdetype	Lovens krav om minimumsafstand (geneafstand) i meter		Den vægtede gennemsnitsafstand i meter
	Nudrift	Ansøgt drift	
Byzone/sommerhusområde	343 m	417 m	ca. 2630 meter
Samlet bebyggelse	276 m	335 m	ca. 600 meter
Enkeltbolig	173 m	207 m	ca. 380 meter

Geneafstandene er beregnet i det elektroniske ansøgningssystem. Geneafstanden kan blive korrigeret afhængig af andre husdyrbrug, vindretning m.v. På grund af at afstanden til naboer er væsentligt større end geneafstanden, er der ikke beregnet korrigeret geneafstand, så de anførte geneafstande er ukorrigerede.

Derudover beregnes der en konsekvensradius, som svarer til den maximale afstand inden for hvor lugten på noget tidspunkt kan observeres. Denne afstand er 629 m fra lugtcentrum. Alle personer over 18 år inden for konsekvensradius bliver hørt om denne godkendelse.

VILKÅR	MILJØVURDERING
17. Husdyrholdet skal til enhver tid overholde det godkendte maksimale antal årstæver.	Lugten beregnes ud fra Det samlede antal mink i godkendelsen.

2.4.2. STØJ

De væsentligste støjklender på en minkfarm, er støj fra intern kørsel på farmen med foder og halm, samt interne transporter i pelsningssæsonen i november/december og sidst i marts. Derudover kan der forekomme støj fra transporter til og fra ejendommen med primært foder. Der må kun avles på tillidsfulde dyr, hvorfor der som regel er meget lidt støj fra selve dyrene. En gang om året kan der forekomme støj fra rengøring af hallerne i forbindelse med brug af højtryksrensere. Der forventes ikke væsentlige ændringer i støjniveauet fra farmen, da yderligere støj efter udvidelsen er begrænset til de få ekstra transporter til og fra farmen og lidt længere daglig kørsel med fodermaskinen på minkfarmen. Ligeledes forlænges pelsningsperioden med nogle få dage.

Der vurderes på baggrund af ovenstående at der meget sjældent vil være egentlige støjgener, da støjen er begrænset og fordi der er over 300 m til nærmeste nabo. Under alle omstændigheder skal nedenstående støjkrav til naboer overholdes.

Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i skel til nabobeboelse udenfor ejendommens område i det åbne land må i intet punkt overstige:

Dag			
Mandag - fredag	Kl. 07.00 - 18.00	55 dB(A)	Referencetid 8 timer
Lørdag	Kl. 07.00 - 14.00	55 dB(A)	Referencetid 7 timer
Lørdag	Kl. 14.00 - 18.00	45 dB(A)	Referencetid 4 timer

Søn- og helligdage	Kl. 07.00 - 18.00	45 dB(A)	Referencetid 8 timer
Aften			
Alle dage	Kl. 18.00 - 22.00	45 dB(A)	Referencetid 1 time
Nat			
Alle dage	Kl. 22.00 - 07.00	40 dB(A)	Referencetid ½ time

Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger. Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter i 1,5 meters højde over terræn. Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden.

Brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne.

VILKÅR	MILJØVURDERING
18. Driften skal overholde de støjgrænser, der er beskrevet i tabellen ovenfor. 19. Husdyrbruget skal på tilsynsmyndighedens forlangende dokumentere, at vilkårene om støjgrænser i punkt 2.4.2 ikke overskrides, når virksomheden er i fuld, normal drift. Dokumentation skal kun omfatte de støjgrænser, der er relevante ifølge tilsynsmyndighedens vurdering af den konkrete sag. Husdyrbruget afholder selv omkostningerne til målingerne. 20. Dokumentation for måling af støjniveau skal udføres efter en af nedenstående metoder: a. - beregninger af støjniveauet efter den nordiske beregningsmetode for ekstern støj fra virksomheder, der er beskrevet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993, eller b. - måling af støjniveauet, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 6/1984 eller beskrevet i Miljøstyrelsens orientering nr. 9/1997. 21. Beregning eller måling skal foretages af et laboratorium, der er akkrediteret eller certificeret til "Miljømålinger - ekstern støj". 22. Vurdering af støjgrænsens eventuelle overskridelse foretages ud fra støjvejledningen nr. 5/1984 eller orientering nr. 9/1997.	De anførte værdier for støj er de generelle værdier, som også anvendes for industri og andre typer virksomhed. Støjgrænserne sikrer, at naboer ikke påvirkes væsentligt. Dokumentation kan forlanges ved begrundet mistanke, dog højst en gang om året.

2.4.3. LYS

Lyspåvirkning fra en ejendom kan være til gene for omgivelserne. Fra det konkrete anlæg er lyspåvirkningen fra minkhallerne begrænsede på da der kun sjældent bruges kunstigt lys.

VILKÅR	MILJØVURDERING
23. Udendørs lyskilder ved anlæggene skal påmonteres bevægelsescensor eller automatisk sluk-teknik. Udendørs lyskilder skal endvidere være afskærmet mod opadgående lysstråler.	Ved at begrænse brugen af udendørslys til de perioder, hvor der arbejdes, minimeres eventuelle gener for omgivelserne.

2.4.4. FLUER OG SKADEDYR

Der vil ofte forekomme en vis mængde fluer i forbindelse med minkhold. For at undgå fluegener skal fluer bekæmpes jf. Retningslinjer for fluebekæmpelse på pelsdyrfarme (bilag 4).

Kommunen vurderer at hvis disse retningslinjer efterleves vil eventuelle fluegener kunne holdes på et absolut minimum.

VILKÅR	MILJØVURDERING
24. Fluer skal bekæmpes jf. Aarhus universitets Retningslinjer for fluebekæmpelse på pelsdyrfarme. (bilag 4)	Bekæmpelse af skadedyr skal sikre, at der ikke opstår uhygiejniske forhold og sikre, at naboer ikke udsættes for unødige gener.
25. Rotter skal bekæmpes effektivt	

2.4.5. STØV

Der forventes ingen væsentlige støvgener fra husdyrproduktionen. Der kommer nogen støv fra håndtering af halm og hår i forbindelse med minkenes pelsskifte. Men da der er meget langt til naboer, vurderes dette ikke at medføre problemer.

På grund af den store afstand til naboer og den begrænsede støvudvikling vurderes det, at det ikke er nødvendigt at stille vilkår i forhold til støv.

2.4.6. TRANSPORT

Der er gode oversigtsforhold og begrænset trafik ved udkørsel fra ejendommen. Trafikken til og fra ejendommen forventes derfor ikke at give problemer. Trafik på privat fællesvej og offentlig vej reguleres af færdselsloven. Der sker samlet set en stigning i transportmængden med ca. 7 kørsler årligt. Se ændring i transportmængder i bilag 4

På grund af den meget begrænsede stigning i transportmængden og fordi der kun er en rationel vej for transporter til minkfarmen stilles der ikke vilkår vedrørende transport

2.5. FORURENING

I de efterfølgende punkter beskrives forureningskilderne fra anlægget og de foranstaltninger der skal sikre, at miljøet ikke påvirkes væsentligt.

2.5.1. RESTVAND M.V.

Punktet omfatter håndtering af vand fra vask af foderrekvisitter, hvalpenet, køretøjer til transport af foder eller husdyrgødning samt øvrige maskiner m.v. mængder og håndtering af restvand fremgår af bilag 3. Restvand fra vaskeplads ledes til gyllebeholder.

VILKÅR	MILJØVURDERING
26. Vand fra vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester, foderrester eller rester af bekæmpelsesmidler, skal foregå på tæt betonplads med afløb til opsamlingsbeholder. 27. Hvalpenet og øvrige rekvisitter rengøres på vaskeplads med afløb til gyllebeholder. 28. Der skal indhentes særskilt tilladelse, hvis tagvand ønskes afledt til dræn og vandløb.	Restvand kan indeholde betydelige mængder organisk stof. Ledes restvand direkte til vandløb eller lignende, medfører det et stort iltforbrug og forringelse af vandløbskvaliteten. Vand fra vask af stalde der kan indeholde rester af foder og gødning skal derfor behandles som flydende husdyrgødning og skal tilledes opsamlingsbeholder. Vandløb kan blive påvirket negativt ved store mængder vand fra tage og befæstede arealer. Derfor skal udledningen vurderes og godkendes på forhånd, så negative effekter kan undgås. Kommunen kontrollere ikke regler vedrørende vask af marksprøjte.

2.5.2. OPBEVARING, HUSDYRGØDNING OG FODER

Der produceres gylle og redehalm/dybstrøelse ved produktionen og der er ikke udendørs oplag af foder. Gyllen opbevares i eksisterende beholder på 1200 M3 hvilket ifølge bilag 3 svarer til 10 måneder. Kravet om 9 måneders opbevaringskapacitet er derved opfyldt. Redehalmen opbevares på møddingsplads, og skal håndteres som anden fast gødning. Møddingspladsen har afløb til gyllekælder under tidligere kostald, denne tømmes efter behov. Når gyllekælderen tømmes, skal indholdet udbringes fordelt over et passende areal til voksende afgrøder.

VILKÅR	MILJØVURDERING
29. Det skal aktivt sikres, at flydelaget er dannet efter 1-2 uger efter omrøring, tømning eller lignende. 30. Der må ikke opbevares gylle fra andre produktioner uden godkendelse fra kommunen. 31. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne. 32. Gyllen må ikke læsses med fastmonteret pumpe på beholderen eller med traktorpumpe	Der skal altid være en opbevaringskapacitet for husdyrgødning svarende til mindst 9 måneders tilførsel. Ifølge erklæring om tilstrækkelig opbevaringskapacitet er det muligt at opbevare en produktion af gylle fra mindst 12 måneders tilførsel. Hvis gyllen skal læsses med fast pumpe eller traktorpumpe, skal der forinden ansøges om etablering af en betonplads med opsamling. Opbevaringsanlægget skal leve op til BAT-standard. Det vil sige, at der skal etableres fast overdækning / flydelag, samt følge den lovplig-

VILKÅR	MILJØVURDERING
	tige beholderkontrol. Beholderen skal desuden tømmes og efterses for utætheder en gang pr. år. Opbevaring af fast gødning skal leve op til BAT-standard. Kravet er overholdt, når de generelle krav til opbevaring af fast gødning er overholdt.

2.5.3. AFFALD OG KEMIKALIER

For at minimere risiko for forurening fra affald og sikre bedst mulig genanvendelse skal affald håndteres efter de gældende retningslinier fra Reno Djurs.

VILKÅR	MILJØVURDERING
Kemikalier m.v. 33. Opbevaring af diesel i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i typegodkendt tank, som står overdækket på fast og tør bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. 34. Medicin og bekæmpelsesmidler på ejendommen skal opbevares uden mulighed for afledning af spild til kloak, dræn eller jord. Affald 35. Affald skal opbevares på en måde, som ikke medfører forurening af omgivelserne, herunder jord, grundvand, vandløb eller luft. 36. Eventuelt farligt affald (f.eks. spildolie og kemikalieaffald) skal opbevares under tag, på tæt gulv og uden mulighed for afledning til kloak eller dræn. Der skal være en opkant omkring opbevaringspladsen, så spild fra den største beholder, der anvendes, kan tilbageholdes af opkanten. 37. Eventuelt farligt affald skal bortskaffes og anmeldes i henhold til det til enhver tid gældende regulativ for Norddjurs Kommune. 38. Affald skal sorteres efter type, opbevares, transporteres og bortskaffes i henhold til det til enhver tid gældende regulativ for Norddjurs Kommune.	Vilkår om overdækning af dieseltank skal sikre, at der ikke sker en nedslivning fra eventuelt spild. Det gælder både ved uheld og ved løbende småspild ved tankning. Opbevaring af diesel/fyringsolie i nedgravet tank skal ligeledes ske i typegodkendt tank. Medicin og bekæmpelsesmidler skal opbevares, så der ikke er risiko for, at spild medfører en forurening af omgivelserne. Det er ejers ansvar, at de opbevarede midler er lovlige at opbevare. Vilkår til opbevaring skal sikre, at der ikke sker en forurening, før affaldet bortskaffes. Vilkår til sortering og bortskaffelse skal sikre, at affaldet bortskaffes forsvarligt og på en måde, som sikre bedst mulig genanvendelse.

2.5.4. AMMONIAKTAB

Der vil altid være et ammoniaktab fra en husdyrproduktion. Ammoniakken (NH_3) fordamper fra husdyrgødningen og spredes med vinden. Problemet ved fordampningen er, at kvælstofet medfører en eutrofiering af naturområder, når det afsættes igen. Samtidig betyder fordampningen, at der er mindre kvælstof til rådighed for afgrøderne. De vilkår, der stilles for at begrænse ammoniakfordampningen, har to formål. De skal dels nedbringe baggrundsbelastningen, så naturområderne generelt udsættes for mindre eutrofiering og dels skal nærtliggende naturområder beskyttes. Herunder beskrives tiltag til begrænsning af fordampningen. I næste afsnit beskrives påvirkningen af nærtliggende naturområder.

For at nedbringe den generelle belastning, skal husdyrbruget overholde nogle generelle krav til ammoniakreduktion, og dels opfylde krav til anvendelse af den bedst tilgængelige teknologi til at reducere ammoniakemissionen. Det er op til den enkelte bedrift, hvordan emissionskravet opfyldes.

Den samlede emission for anlægget er beregnet til 3369 kg N/år

Emissionskrav		Opfyldelse af krav (-)manglende opfyldelse
Maksimal emission som opfylder det generelle krav	5.137 kg N/år	1768 kg N/år
Maksimal emission ud fra de vejledende BAT-krav	3400 kg N/år	31 kg N/år

Den ansøgte drift opfylder både det generelle krav til ammoniakemission og BAT-kravene med de anførte tiltag til at begrænse emissionen.

Vilkår til staldsystem, fodring m.v. er stillet under punkt 2.1 "Dyrehold og management". Der er ikke stillet yderligere vilkår til ammoniaktab.

2.5.5. PÅVIRKNING AF NATUR

Når påvirkningen af de omkringliggende naturområder vurderes, ses der på den del af ammoniakemissionen, som deponeres på det pågældende naturområde. Depositionen beregnes for det enkelte område. Den vigtigste faktor for depositionens størrelse er afstanden fra natur til anlæg, men retning og ruhed af opland og naturområde m.v. medtages i beregningen. For kategori 1- og 2-natur ses på den totale deposition fra anlægget, mens der kun ses på merdeposition, når påvirkningen af kategori 3-natur vurderes. For at reglerne om merbelastning ikke kan omgås ved at gennemføre flere små udvidelser, vurderes merbelastningen ud fra den nudrift der var gældende 8 år før denne godkendelse.

Oversigt over total og meremission fra anlægget:

Totalemission fra stald og lager	3369kg N/år
Meremission fra stald og lager	1719 kg/år

For at vurdere, om ammoniakdepositionen vil påvirke de omkringliggende naturområder, er emissionen beregnet til de nærmeste naturområder i forskellige retninger. I tabellen herunder er anført den højeste belastning for hver naturkategori. Hvis der er andre anlæg, som

ligger tæt på arealer i naturkategori 1, så reduceres den maksimale belastning, der kan accepteres (kumulation). Det er ikke tilfældet for denne ansøgning.

Oversigt over naturområder og påvirkning

Naturkategori	Afstand fra anlæg	Total-belastning	Merbelastning	Krav til maksimal belastning
Kategori 1, ammoniakfølsom natur inden for Natura 2000	over 10 km	0 kg/ha		0,7 kg/ha
Kategori 2, særlige naturområder uden for Natura 2000	ca. 1300 m	0,1 kg/ha		1 kg/ha
Kategori 3, natur, hede, mose og overdrev der ikke er kategori 1 eller 2	ca. 700 m		0,1 kg/ha	1 kg/ha

For kategori 1- og 2- samt kategori 3-natur ligger den beregnede deposition væsentligt under kravet til deposition. Depositionen overholder derved kravet til merdeposition for alle naturkategorier.

Der er ikke stillet vilkår til ammoniakdeposition.

3. AREALER

Der stilles ikke længere vilkår til arealreguleringen ved miljøgodkendelser.

4. ØVRIGE MILJØFORHOLD

4.1. BILAG IV-ARTER

I EU's Habitatdirektiv er der anført en række dyre- og plantearter, som har krav på ekstra beskyttelse. Det er de såkaldte bilag IV-arter. Beskyttelsen betyder, at arterne og deres levesteder skal beskyttes, og at tiltag ikke må forringe artens levevilkår.

I tilknytning til det ansøgte projekt, er der ikke kendskab til bilag IV-arter.

Det vurderes derfor, at det ansøgte projekt ikke har negative konsekvenser for bilag IV-arter.

Hvis der findes bilag IV-arter i området, ændrer det dog ikke ved arternes beskyttelse, at de ikke er anført i denne godkendelse.

4.2. BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK/RENERE TEKNOLOGI/OPTIMERING

Der er her stillet vilkår som sikrer, at landbruget drives efter retningslinjerne for godt landmandsskab for at sikre godt management. Vilkår om foderplaner og effektivitetskontrol sikrer fokus på optimal udnyttelse af foder.

I redegørelsen for BAT (bilag 8) er der (jf. EU-kommissionens referencedokument (BREF)) redegjort for husdyrbrugets anvendelse af bedst tilgængelige teknik (BAT) i forhold til godt landmandsskab, foder, staldindretning, forbrug af vand og energi, opbevaring og udbringning af husdyrgødning.

Ammoniakfordampningen ligger under det beregnede BAT niveau.

Norrdjurs Kommune vurderer, med henvisning til proportionalitetsprincippet, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af BAT.

5. EGENKONTROL

Egenkontrol anvendes til at føre løbende kontrol af miljøforhold, som vanskeligt kan kontrolleres ved tilsyn. Eksempelvis skal der føres logbog over flydelag på gyllebeholdere, hvis de ikke har fast overdækning. Logbogen dokumenterer, at der løbende er ført tilsyn med flydelaget og foretaget nødvendige tiltag til at sikre, at det er i orden.

Egenkontrol bygger i høj grad på tillid og derfor er det også en skærpende omstændighed, hvis vilkår til egenkontrol ikke efterleves.

VILKÅR	MILJØVURDERING
39. Der skal føres logbog over afvigelser fra kravet om udmugning hver 3./4. dag og to gange om ugen med angivelse af årsagen til afvigelserne.	Vilkår om logbog for udmugning og flydelag sikrer, at beregningerne af ammoniakfordampningen er retvisende.
40. Der skal føres logbog over flydelag på gyllebeholderen.	

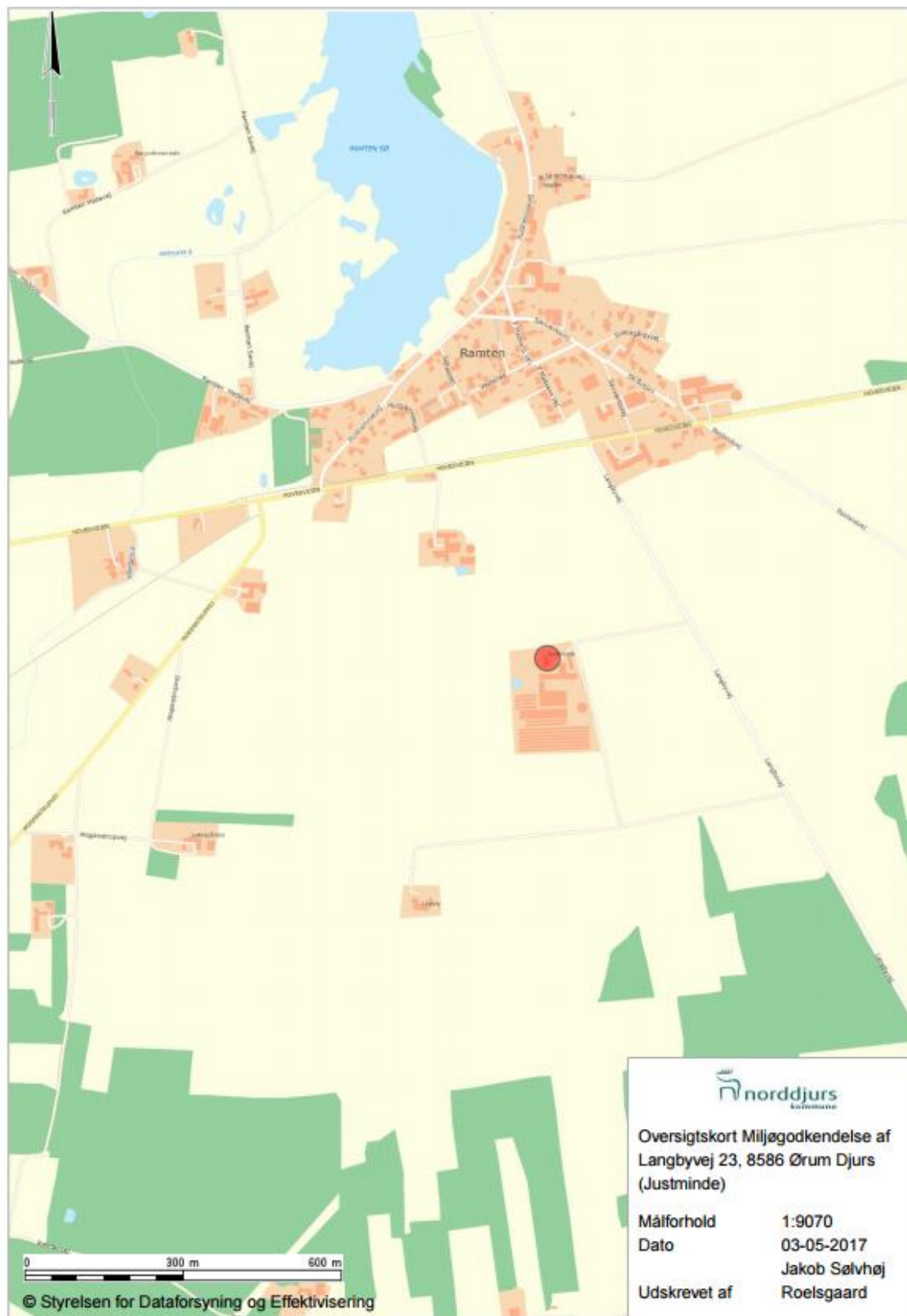
6. LISTE OVER SAGENS BILAG

- bilag 1. Oversigtskort
- bilag 2. Situationsplan
- bilag 3. Bilag til ansøgningen fra konsulent.
- bilag 4. Retningslinjer for fluebekæmpelse på pelsdyrfarme
- bilag 5. Klagevejledning

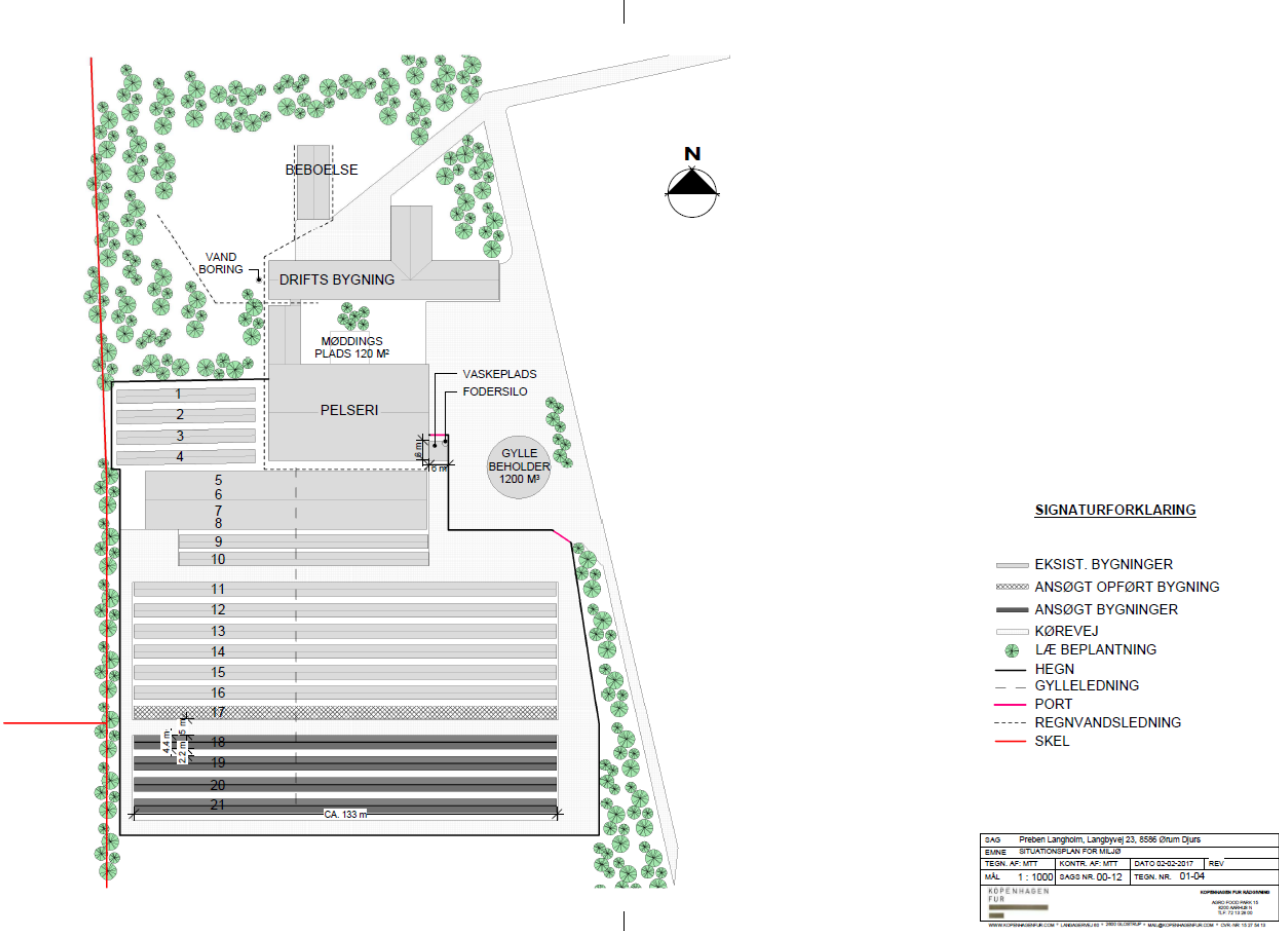
Øvrige sagsakter:

Ansøgningsskema husdyrgodkendelse.dk skema nr. 95779 og fiktivt skema nr. 95778

Bilag 1 oversigtskort

Bilag 2 Situationsplan

Bilag 3

Oplysningskrav til Miljøgodkendelse i henhold til BEK nr. 44 af 11/01/2016 bilag 2

Grundoplysninger

Husdyrbrugets navn og adresse	Langbyvej 23, 8586 Ørum Djurs
CVR Nr.	18108135
CHR nr.	106384
Ejendoms nr.	7070101588
Ansøger (navn og adresse)	Preben Langholm, Landbyvej 23, 8586 Ørum Djurs
Fodercentral	Sole Gruppen
Ejer (navn og adresse)	Preben Langholm, 8586 Ørum Djurs
Miljørådgiver	Kopenhagen Rådgivning v / Susanne Østerby Agro Food Park 15, 8200 Århus N 7213 2812 27957051 (mobil) Soe@kopenhagenfur.com
Godkendelsesbetegnelse	§11
Skema nr. Husdyrgodkendelse.dk	Skema 95779 beskriver udvidelsen fra 2400 årstæver til 3400 årstæver. Fiktivt Skema 95778 beskriver den kumulative udvidelse over de seneste 8 år dvs. fra 1000 til 3400 Årstæver.
Godkendelsesmyndighed	Norddjurs Kommune

Ansøgning, godkendelsespligt, omfang af projektet og fleksibilitet

På ejendommen Langbyvej 23 (tidligere Hovedvejen 69) er der tilladelse til en produktion med 2400 årstæver svarende til 82,8 DE.

Produktionstilladelsen til 2400 årstæver er meddelt via §10 tilladelse af den 11. august 2010 hvor der samtidig blev meddelt tilladelse til opførelse af 6 stk. 2-rk haller samt en gyllebeholder på 1200 m³.

Det tilladte og ansøgte dyrehold fremgår af nedenstående tabel:

Tilladt dyrehold			Ansøgt drift		
Dyre kategori	Antal	DE	Dyre kategori	Antal	DE
Mink, Årstæver	2400	82,8	Mink, Årstæver	3400	117,2
I alt		82,8	I alt		117,2

Samtidig med udvidelsen af dyreholdet søges der om etablering af 4 nye 2-rækket haller på hver ca. 560 m² i alt 2240 m² nye haller. Der blev i 2010 meddelt tilladelse til opførelse af 6 stk. 2-rk haller, men der blev reelt opført 7 haller. Derfor søges der også nu om lovliggørelse af en 2-rk hal på 132 m.

I henhold til lovens § 26 stk. 2 skal miljøvurderinger (kategori 3 natur) foretages på baggrund af alle ændringer og udvidelser foretaget siden 1. januar 2007, dog højst over en 8-årig periode. Ansøgningen tager derfor

udgangspunkt i det tilladte dyrehold på ejendommen pr. 1. januar 2009 (svarende til 1000 årstæver som anført i miljøgodkendelsen/tilladelsen af 11. august 2010). En del af den nye udvidelse svarende til ca. 140 årstæver udvides i eksisterende byggeri. 860 årstæver udvides i nyt byggeri.

Tidshorisont for udvidelsen

Afhængigt af, hvornår på året miljøgodkendelsen gives, vil byggeriet blive sat i gang så snart byggetilladelse foreligger. Da mink har en årscyklus, hvor der kun fødes hvalpe en gang om året – i april/maj – kan avlsdyrene kun tages fra én gang om året. Dette foregår i sensommeren i forbindelse med livdyrsorteringen, hvor minkene til næste års avl vælges.

Biaktiviteter

Der er pelseri på ejendommen.

Lokalisering

Farmens placering – eksisterende og ansøgt byggeri

Nyt byggeri opføres i tilknytning til eksisterende byggeri og bliver derved en integreret del heraf.

Eksisterende og ansøgt byggeri, samt hal som søges lovliggjort

Eksisterende og nye minkhaller/driftsbygninger, dimension og materialevalg

Bygnings nr.	Bygningsbeskrivelse	Byggeri	Materialer	H x B x L	Tagareal
1-4	4 stk. 2-rk haller	Eksisterende	stålgavle og gråt eternittag		
5-6-7-8	1 stk. 7-rk hal	Eksisterende	stålgavle og gråt eternittag		
9-10	2 stk. 2-rk hal	Eksisterende	stålgavle og gråt eternittag		
11-16	6 stk. 2-rk hal	Eksisterende	stålgavle og gråt eternittag		
17	1 stk. 2-rk hal	Eks. som søges lovliggjort	stålgavle og gråt eternittag	2,85 x 4,2x132	
18-21	4 stk. 2-rk hal	Nye	stålgavle og gråt eternittag	2,85 x 4,2x132	

De to-rækkede minkhaller er åbne med svenskrøde stålgavle
 Nye to-rækkede haller vil også blive opført med svenskrøde stålgavle
 Den 7-rækkede minkhal er også en lukket hal.

Se vedlagte bilag: Situationsplan

Forbudszoner og generelle afstandskrav

I henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelses §5 og 6 må pelsdyrfarme ikke etableres indenfor de afstande som fremgår af tabellen nedenfor.

Afstandskrav ny minkhal***		
Forbudszoner	Krav	Faktisk afstand
Nabobeboelse <10.000 tæver*	100 m	>100
Nabobeboelse > 10.000 tæver*	200 m	
Eksisterende eller ifølge Kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområder eller område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.		
< 10.000 tæver*	200 m	>200
>10.000 tæver*	300 m	
Generelle afstandskrav**		
Ikke-almene vandforsyningsanlæg (markvanding, drikkevandsboringer for < 9 brugere, private boringer) samt til enkelt vandindvindingsanlæg	25 m	>25
Almene vandforsyningsanlæg, fælles vandindvindingsanlæg	50 m	>50
Vandløb	15 m	>15
Dræn	15 m	>15
Søer	15 m	>15
Offentlig vej og privat fællesvej	15 m	>15
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	>25
Beboelse på samme ejendom	15 m	>15
Naboskel	30 m	Ca. 9,5 meter

Ansøgning om dispensation fra afstandskrav til naboskel på 30 meter

Der søges om dispensation fra afstandskravet på 30 meter til naboskel til lovliggørelse af eksisterende hal nr. 17 og til opførelse af 4 nye minkhaller syd for eksisterende anlæg. Det ses ikke af luftfotoet, men på ejendommen er der etableret en beplantning i en trekant mod øst, som betyder, at byggeriet ikke kan placeres længere mod øst. Opførelsen af nye haller vurderes ikke at kunne genere ejer af nabogrunden, idet der er tale om åben mark på den anden side af skellet. Preben Langholm har kontaktet ejer og denne har givet accept af at udvidelsen kan finde sted.

Landskab og planforhold

Ejendommen Langbyvej nr.23 er lokaliseret i Nord Djurs Kommune og er beliggende i det åbne land ca. 600 meter syd for landsbyen Ramten. Landskabet hvor det nye anlæg ønskes opført er relativt fladt. De nye haller vil ikke kunne ses fra landsbyen grundet eksisterende læhegn mod nord. Mod øst er der et eksisterende læhegn i skel og mod øst et en eksisterende beplantning udvidet med en beplantning i en kile. Disse to læhegn bevirker, at byggeriet ikke kan ses fra hverken øst eller vest. Der er heller ikke indsig til pelsdyrfarmen mod syd grundet et småbakket terræn og eksisterende beplantninger og læhegn.

I henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen §39 stk. 4 søges der derfor om dispensation fra kravet om plantning syd for farmen, idet der ikke er indsig til farmen grundet eksisterende beplantning.

Bygge og beskyttelseslinjer

Bygge- og beskyttelseslinjer	Sammenfald med byggefelt ja/nej
Klitfredede arealer (undtagelse: Erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri)	Nej
Strandbeskyttelseslinje (undtagelse: Erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri)	Nej
Kystnærhedszonen (undtagelse: Byggeri af underordnet betydning)	Nej
Sø- og åbeskyttelseslinje (undtagelse: Nødvendige driftsbygninger)	Nej
Skovbyggelinje (undtagelse: Nødvendige driftsbygninger)	Nej
Fortidsmindelinje (gælder kun for synlige fortidsminder)	Nej
Kirkebyggelinjer	Nej
Særlige landskabelige, geologiske, natur-, eller kulturmæssige områder	Sammenfald med byggefelt ja/nej
Natura 2000 områder	Nej
Beskyttede naturarealer (§3)	Nej
Fredede områder	Nej
Beskyttede sten- og jorddiger	Nej
Lavbundsarealer inkl. evt. okkerklassificering	Nej
Natur områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser mv.	Nej
Områder med landskabelig værdi (under regionplan bilag)	Nej
Uforstyrrede landskaber (under regionplan bilag)	Nej
Områder med særlig geologisk værdi	Nej
Rekreative interesseområder (under regionplan bilag)	Nej
Værdifulde kulturmiljøer	Nej

Der er endvidere ikke registreret overpløjede gravhøje på lokaliteten i henhold til www.dkconline.dk

Indpasning i landskabet

Der er tale om to-rækkede haller med lav højde, som ikke syner væsentligt i landskabet. Den hal der søges lovliggjort samt de 4 nye haller opføres i dæmpede farver.

Energi og vandforbrug på anlægget

Energiforbrug

Stuehus og pelseri opvarmes med stokerfyr. På farmen anvendes der energi i forbindelse med opvarmning og cirkulation af drikkevand i vinterhalvåret, skrabe-anlæg, gyllepumpe samt diselolie til farmens maskiner og kørsel i marken.

Energikilder	Energi forbrug Nuværende drift*	Forventet energiforbrug i ansøgt drift**
Årligt Elforbrug farm, pelseri og privat.	43.500 Kwh	53.500 Kwh
Årligt forbrug af Olie/gas	0 L	0 L
Årligt forbrug af diselolie	3000 L	3500L
Årligt egenproduktion f energi Fra vindmøller/biogas mv.		

* Data vedr. forbruget i nuværende drift er hentet fra årsregnskabet. Privat forbrug samt forbrug i pelsriet indgår i det totale el-forbrug.

** Forbruget er skønnet.

Vandforbrug

Vandforsyning til minkfarmen sker fra egen boring. Der bruges vand til vanding af minkene og rengøring af fodersilo og farm. Der findes ingen opgørelser over farmens vandforbrug. Forbruget er derfor skønnet ud fra nøgletal over vandforbrug.

Vandforbrug	Nudrift	Ansøgt drift
Årligt forbrug af drikkevand	1080 m ³	1530 m ³
Årligt forbrug af vaskevand til vask af haller	120 m ³	170 m ³
Årligt forbrug af vaskevand til vask af silo og maskiner og hvalpenet	50 m ³	50 m ³
Sprøjtninger i forbindelse med markdrift	0 m ³	0 m ³
Markvanding	0 m ³	0 m ³
Sum	1250 m ³	1750 m ³

Rengøring

Som udgangspunkt bruges der på farmen hovedsagligt rent vand til rengøring. Minkhaller rengøres 1 gang årligt. Først rengøres fuldstændig under bure og redekasser sådan, at eventuelle halmrester rives sammen og fjernes. Dernæst foregår rengøringen ved en højtryksrensning af både bure og redekasser.

Fodersilo samt fodervogn rengøres dagligt. Hvalpenet og øvrige rekvisitter rengøres en gang årligt på vaskelads ved fodersilo eller møddingsplads.

Spildevand

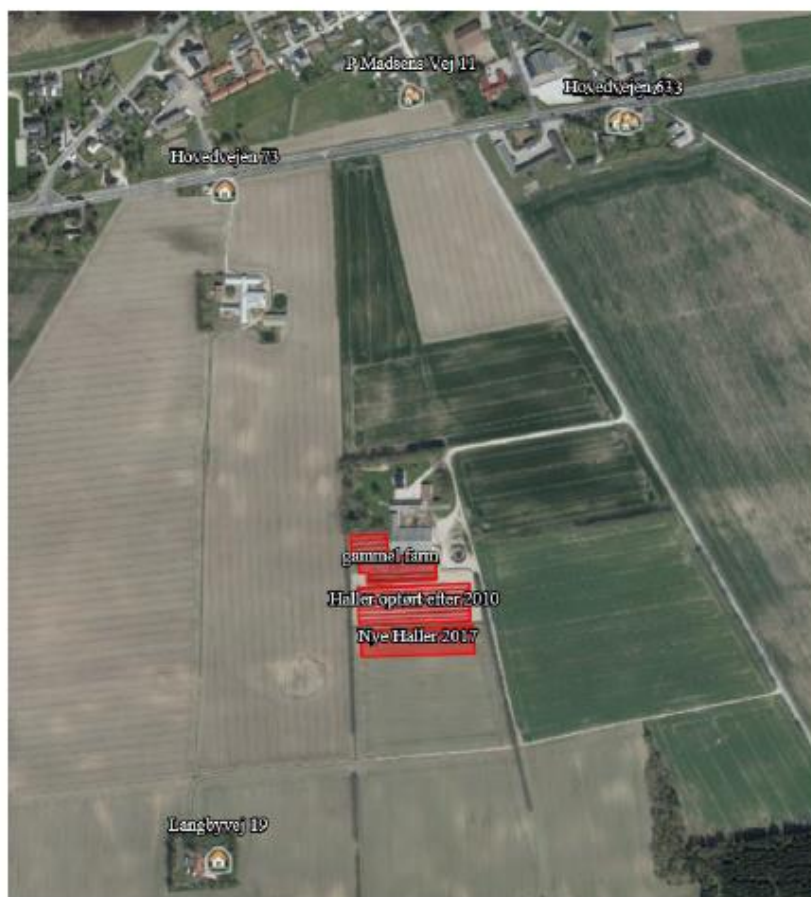
Spildevandsmængder er opgjort for den nuværende drift og for den ansøgte drift og fremgår af skemaet nedenfor tillige med oplysning om afledning af vandet. Vaskevand til vask af silo og hvalpenet indgår i normen for gylleproduktion og er derfor ikke medtaget her, tillige med regnvand i gyllebeholdere.

Type	Mængde i nudrift m3	Mængde i ansøgt drift m3	Afledes til
Rengøringsvand fra vask af mink-haller	120	170	Nedsiver/fordamper
Vaskeplads (vaskevand + regnvand fra plads)	25	25	gyllebeholder
Møddingsplads/vaskeplads	50	50	Ledes til gyllekølder
Tagvand 2-rk haller			Nedsiver
Tagvand fra del af 7 rækket hal 442 m2	310	310	Faskine
Sanitært spildevand fra driftsbyg- ning	-	-	

Placering af faskine med rørforinger fremgår af vedlagt situationsplan.

Lugt

Nærmeste naboer u. landbrugspligt, samlede bebyggelser og byzoner er vist på kortet nedenfor:

Støv og hår

De primære årsager til støv på en minkfarm er støv fra håndtering af halm. Derudover er der en del hår i hallerne i forbindelse med minkens pelsskifte. Der opstår ingen støvgener i forbindelse med foderopbevaring og håndtering, da minkfoder er vådfoder.

Fluer og skadedyr

På ejendomme med husdyrbrug kan der forekomme skadedyr som fluer og rotter. Den generelle bekæmpelse af skadedyr sker ved, at der generelt holdes rent og ryddeligt i og omkring ejendommen, og ved at foderspil og rester fjernes.

Fluer

De forebyggende foranstaltninger ved fluebekæmpelse består hovedsagligt i at forhindre, at fluerne klækkes i gødning og sand under burene. En gang om ugen oprenses der under burene for foder- og gødningsrester, og en gang om måneden – fra 1. maj til 1. november – fjernes halmen under burene. Den resterende del af året kan man nøjes med at fjerne halmen hver anden måned. Herudover anvendes der som standard fluesnore og smøremidler.

Rotter

Der er indgået sikringsaftale med rottebekæmpelsesfirmaet Anticimex. Aftalen indebærer, at firmaet gennemgår bygningerne og kommer med forslag til forebyggende foranstaltninger. Aftalen indebærer fri bekæmpelse af Rotter og mus.

Transport

Antallet af transporter før og efter udvidelsen er opsummeret i tabellen nedenfor.

Transporter	Før udvidelse antal/år	Efter udvidelse antal/år
Foder	288	288
Brændstof/diselolie	3	4
Afhentning af skind	6	7
Afhentning af døde mink	3	4
Diverse sækkevarer mv.	0	0
Halm offentlig vej	0	0
Gyllekørsel offentlig vej	0	0
Dagrenovation	Kommunalordning	Kommunalordning
I alt	300	303

Fodertransporter:

Periode	Produktion, antal dage	Antal uger	Eksempel på ugedage	I alt
01/03 – 18/04	4	7	Man, ons, fre, lør.	28
19/04 – 09/05	6	3	Alle ekskl. søn.	18
10/05 – 07/11	7	26	Alle	182
08/11 – 05/12	6	4	Alle ekskl. søn.	24
06/12 – ultimo feb.	3	12	Man, ons, fre	36
Total				288

Levering af kroppe og fedt til godkendt virksomhed er koncentreret til pelsningsperioden i november – december og ultimo marts. Planlægning af transport af kroppe og fedt sker i samarbejde med virksomheden.

Halm til farmen transporteres i forbindelse med høstperioden. Der er ingen transporter på offentlig vej.

Der transporteres gylle med traktor og 25 m³ vogn men kun på egen vej og jorde

Produktion og opbevaring af husdyrgødning

Produktion af husdyrgødning

Ifølge normtal (16/17) producerer en årstæve 0,41 ton minkgylle om året.
I ansøgt drift vil der blive produceret 0,41 tons x 3400 årstæver = 1394 ton.

Der anvendes halm til tævernes redekasser. Halmen fra redekasserne under burene opsamler den urin, som ikke måtte lande i gyllerenden. Der anvendes ca. 10-15 kg halm pr. årstæve. I ansøgt drift vil der blive produceret ca. 34 tons halm svarende til ca. 60 m³. Dybstrøelsen køres løbende på møddingsplads.

Opbevaringsanlæg og kapacitet

Opbevaringsanlæg	Beliggenhed (adresse)	Byggeår	M2/m3	Overdækning	Seneste beholderkontrol	Næste beholderkontrol
Gyllebeholder	Langbyvej 23	2011	1200 m ³	Nej	Endnu ikke kontrolleret	2021
Gyllekælder i tidligere kvægstald	Langbyvej 23		630 m ³			
Møddingsplads	Langbyvej 23	1970	80 m ²	Plast		

Minkfarmen råder over 1 gyllebeholder med en kapacitet på 1200 m³.

Minkfarmen råder over en møddingsplads på 120 m² med en kapacitet på ca. 150 m³.

Produktion af gylle: 1394 m³

Tilledning af vand til gyllebeholder: 25 m³

I alt til opbevaring 1476 m³ svarende til gennemsnitlig 123 m³ pr/mdr.

Kravet til opbevaringskapacitet er 9 mdr. Med den nuværende opbevaringskapacitet i gyllebeholderen er der opbevaring til 10 mdr. Kravet til opbevaring er dermed opfyldt. Evt. møddingsvand og regnvand fra møddingspladsen ledes til gyllekælderen i tidligere kvægstald.

Foder

Minkfoder er vådfoder og opbevares i fodersilo på 6 ton, der står på en plads med støbt bund. Foderet leveres stort set hver dag.

Proteinindholdet forventes holdt på gennemsnitlig 31 % OE i ugerne 30 – 47. Sidstnævnte har avleren ikke direkte indflydelse på. Dokumentation og kontrol for foderets proteinindhold kan findes på Dansk Pelsdyr Foders hjemmeside www.danskpelsdyrfoder.dk under Foderkontrol. Planerne og analyserne for perioden uge 30 – 47 i 2014 viser et gennemsnitligt proteinindhold under de 31 %. Fodercentralen udleverer nye foderplaner, når der sker ændringer i planen. Foderplaner opbevares på farmen i foderhuset. Fodermængden varierer gennem året, med det højeste forbrug fra august til november.

Driftsforstyrrelser eller uheld

På minkfarme kan der være risici for brand, gylleudslip fra beholder, uheld ved gylleudbringning, olie og kemikaliespild.

Mulige driftsforstyrrelser og uheld, samt proceduren i forbindelse med disse er beskrevet i beredskabsplanen, som er tilgængelig på farmen.

Døde dyr

Dyrekroppe opbevares i fryser eller i lukket container til senere afhentning til destruktion. Fryser står i værkstedshuset. Der er indgået aftale med Daka om afhentning af døde dyr. Døde dyr afhentes efter behov ca. 3-4 gange om året. Der føres lister over dødsfald.

Fast affald

Alt affald køres på genbrugsplads bortset fra evt jernaffald som afhændes til skrot.

Affaldet består primært af lysstofrør, spraydåser fra sårheling, neylonsnor fra halmballer og brugte kanyler, samt tomme papirsække fra savsmuld, som anvendes til rengøring af pels.

Kemikalier og olie

Kemikalier og kemikalierester

Der opbevares ikke kemikalier på ejendommen. Ansøger har en anden ejendom Hovedvejen 25, hvor alle kemikalier opbevares.

Medicin

Medicin opbevares i køleskab placeret i værkstedet.

Olie og spilolie

Diselolie opbevares i overjordisk tank tank fra 1991 på 1500 liter.

Eventuel spildolie opbevares i lukket beholder og leveres til genbrugsplads. Ved service af rullende materiel tager servicefirmaerne også spildolieprodukterne med retur.

Egenkontrol

Farmen varetager selv en del af kontrollen med den daglige drift.

København Furs branchekode for god farmpraksis følges. Branchekoden indeholder blandt andet vejledning til indretning af bure, vand, foder, rengøring, medicinbehandling mm. Denne kan findes på <http://www.kopenhagenfur.com/da/minkavl/offentlige-love-regler/branchekode>.

Farmens egenkontrol består primært af det lovpligtige gødningsregnskab, opgørelse af foderforbrug mv.:

- Føring af logbog over flydelag i gyllebeholder
- 10 års kontrol af gyllebeholdere
- Udarbejdelse af gødningsregnskab
- Registrering af døde mink.

Ammoniaktab og N-deposition i naturområder

Den faktiske ammoniakfordampning fra farmen afhænger af farmens indretning og drift. De eksisterende haller er alle med 36 cm brede render. Nye haller indrettes med minimum 36 cm brede render. Renderne vil blive tømt 2 gange ugentligt, der vil blive tildelt foder med et proteinindhold på gennemsnitlig 31 % OE i uge 30-47 og tildelt halm ad libitum.

Ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal farmen leve op til et generelt krav om ammoniakreduktions som er fastsat til 30 % beregnet i forhold til pelsdyrvejledningens krav om et maksimalt tab på 1,65 kg N pr. Årstæve. Kravet gælder for udvidelsen. Af husdyrgodkendelse.dk fremgår, at det generelle ammoniakreduktionskrav er opfyldt.

Der gælder endvidere krav til hvor meget ammoniak der må afsættes på nærliggende natur. Kravene afhænger af hvilken kategori af natur der er tale om (kategori I, II eller III).

Der er beregnet N-deposition til de næmeste beliggende naturtyper indenfor hhv. kategori I, II og III natur. Beregningerne viser, at kravene i husdyrgodkendelse.dk er overholdt.

Arealoplysninger

Ansøgningen indeholder ingen udbringningsarealer, idet det forventes, at der pr. 1. marts træder en ny husdyrbrugslov i kraft hvorefter arealerne ikke længere skal godkendes af kommunen.

BAT-redegørelse

BAT betyder Best Available Techniques (Bedst Tilgængelige Teknik) og er en fællesbetegnelse for teknikker og teknologier, som kan begrænse forurening fra stalde eller gødningsopbevaringslager. BAT- begrebet dækker endvidere over teknikker og teknologier til begrænsning af vand- og energiforbruget.

I en ansøgning om udvidelse for mere end 25 DE i mink (ansøgninger efter husdyrlovens §11 og §12), skal der redegøres for hvordan den ansøgte drift vil leve op til kravene om anvendelse af BAT.

På et husdyrbrug er kvælstof, fosfor og ammoniak de væsentligste næringsstoffer, som kan give anledning til påvirkning af det omgivende miljø. De mest betydende faktorer for omfanget af påvirkningen med næringsstoffer er valget af:

Foder

Staldindretning

Opbevaring af husdyrgødning

Management

Udbringningsteknologi

BAT-standardvilkår

For anlægget (husdyrhold, stald og lager) defineres kravet om Bat som en maksimal emissionsgrænse afhængig af udvidelses størrelse og afhængig af, om udvidelsen sker i nyt eller eksisterende byggeri. Emissionsgrænserne er fastlagt i BAT- standardvilkår udarbejdet af miljøstyrelsen og omfatter bl.a. grænseværdier for udledningen af ammoniak og fosfor. Miljøstyrelsen har imidlertid endnu ikke udarbejdet vejledende BAT- standardvilkår for minkproduktioner.

På baggrund af nye oplysninger om effekten af hyppig udmugning og rendebredde, har Natur- og Miljøklagenævnet fastlagt i BAT kravet for mink i NMK-131-00140 af 12/09 2013. Nævnet finder, at emissionsgrænseværdierne for henholdsvis nye og eksisterende minkhaller er følgende:

- 1,00 kg N per årstæve i nye minkhaller, svarende til følgende kombination af virkemidler: 36 cm brede gødningsrender, tømning af render to gange om ugen, halm ad libitum, foder med proteinindhold på gennemsnitligt højst 31 % af OE i uge 30-47.
- For årstæver i eksisterende minkhaller beregnes en konkret emissionsgrænseværdi ud fra gødningsrendernes faktiske bredde og følgende kombination af virkemidler: tømning af render to gange om ugen, halm ad libitum, foder med proteinindhold på gennemsnitligt højst 31 % af OE i uge 30-47. Beregningen i husdyrgodkendelse.dk skal som hidtil foretages med udgangspunkt i opsamlingsløsningen Mi07.

Ansøgers tiltag til opnåelse af BAT vedr. staldindretning og foder:

- Eksisterende haller har rendebredder på 36 cm. Nye haller etableres med rendebredder på minimum 36 cm.
- Der tildeles halm ad libitum.
- Proteinindholdet forventes holdt på maks. 31 % OE i gennemsnit i ugerne 30 – 47. Dokumentation og kontrol for foderet proteinindhold kan findes på Dansk Pelsdyr Foders hjemmeside www.danskpelsdyrfoder.dk under Foderkontrol.
- Renderne tømmes 2 gange om ugen.

Ovenstående indtastes i husdyrgodkendelse.dk, som:

den faktiske rendebredde + 6 cm

Halm ad libitum

Proteinindhold på maks 31 %

udmugning daglig,

Denne indtastning foretages i henhold til wikivejledningen for at husdyrgodkendelse.dk kan regne korrekt på effekten af 2 gange ugentlig udmugning.

Bedste tilgængelige opbevaringsteknik

Husdyrgødning opbevares på følgende vis:

Gylle:

Beholderen er opført af bestandige og for fugtighed vanskeligt gennemtrængelige materialer. Beholderen er dimensioneret i forhold til kapaciteten, således at den kan modstå påvirkninger i forbindelse med omrøring, overdækning og tømning.

Der er velfungerende flydelag på beholderne. Flydelaget udgøres af halm. Der føres lovpligtig logbog for beholdere med flydende husdyrgødning jf. de beskrevne regler i vejledning "Logbog for beholdere med flydende husdyrgødning" med tilhørende skemaer. Herved sikres en løbende kontrol med om flydelaget opfylder kravene.

Gyllen omrøres kun forud for afhentning af gylle. Det sikres endvidere, at der senest 14 dage efter omrøring er genetableret flydelag.

Dybstrøelse:

Der er anvendt følgende teknikker i forbindelse med opbevaring af den faste gødning:

Dybstrøelse opbevares på møddingsplads og overdækkes med vandtæt materiale.

Bat-krav vedr. udbringning af husdyrgødning og udnyttelse af næringsstoffer i marken

De teknikker, der i marken kan reducere ammoniakfordampningen ved udbringning, er rettet mod at begrænse det tidsrum, i hvilket den mineralske del af kvælstofindholdet i gyllen er i kontakt med luften, eller sikrer, at den mineralske del forbliver på opløst form. Konkret omfatter det teknikker, der sørger for, at gyllen hurtigt kommer ned på eller i jorden, eller som giver gyllen en lavere PH- værdi (svovlsyrebehandling),

En stor del af de virkemidler, der kan reducere ammoniak tabet i forbindelse med udbringning af husdyrgødning er allerede implementeret via husdyrgødningsbekendtgørelsen, der fastsætter generelle regler for, hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes. For udbringning af husdyrgødning gælder således følgende:

- Regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage)
- Gylle skal som minimum udbringes med slæbeslanger (bredspreddning forbudt)
- Gylle der udbringes på sort jord (ubevokset mark) skal være nedbragt senest 6 timer efter udbringning.
- Al udbringning af husdyrgødning på sort jord og græsmarker skal ske ved nedfældning eller en tilsvarende teknologi med samme ammoniakreduktionsprocent

En yderligere reduktion af ammoniakfordampningen ved udbringning af husdyrgødning vil kunne nås ved krav om nedfældning af al husdyrgødning eller ved tilsætning af svovlsyre til husdyrgødningen.

Miljøstyrelsen har imidlertid vurderet, at de samfundsøkonomiske omkostninger ved nedfældning af husdyrgødning er uforholdsmæssige høje, da nedfældning af husdyrgødning kan give skader på afgrøderne og dermed udbyttetab. Desuden vil nedfældning føre til øget udledning af drivhusgasser.

Tilsvarende vurderer miljøstyrelsen, at svovlsyrebehandling af gylle er en uforholdsmæssig dyr teknologi at indføre alene af hensyn til miljøeffekten i marken. På denne baggrund vurderer Miljøstyrelsen at gældende lovgivning vedr. udbringning er BAT.

Kvælstof er et vigtigt plantenæringsstof. Optimal udnyttelse af de tilførte næringsstoffer med gyllen medfører mindre udvaskning af kvælstof til grundvand og overfladevand. Teknikker til reduktion af kvælstof er derfor rettet mod at øge afgrødernes optagelse af kvælstof. Der er følgende teknikker:

- Teknikker til optimal fordeling af husdyrgødningen i marken
- Teknikker, som er målrettet mod at tilbageholde mineraliseret kvælstof i jorden udenfor afgrødernes vækstsæson
- Teknikker, som øger husdyrgødningens andel af mineralsk kvælstof i forhold til organisk kvælstof.

En stor del af de teknikker, der kan reducere udvaskningen af kvælstof i marken er allerede implementeret via husdyrgødningsbekendtgørelsen. Eksisterende lovgivning der tager sigte på at reducere udvaskningen af kvælstof er:

- Fastsatte harmonikrav (dvs. hvor meget husdyrgødning der må udbringes pr. ha).
- Regler for hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes.
- Regler for hvor meget kvælstof der må tilføres den enkelte afgrøde totalt.
- Regler for hvor stor en andel af kvælstoffet der skal udnyttes i husdyrgødningen.
- Krav om udarbejdelse af mark- og gødningsplaner.

En yderligere reduktion af tabet af nitrat fra marken vil kunne opnås ved nedfældning eller separation af husdyrgødningen og afsætning af den faste fraktion til biogasanlæg eller forbrænding.

Miljøstyrelsen har imidlertid vurderet, at de samfundsøkonomiske omkostninger ved nedfældning af husdyrgødning er uforholdsmæssige høje, da nedfældning af husdyrgødning kan give skader på afgrøderne og dermed udbyttetab. Desuden vil nedfældning føre til øget udledning af drivhusgasser.

På den baggrund vurderer Miljøstyrelsen, at det niveau, som er opnåeligt ved eksisterende lovkrav er BAT.

Management

Management på farmen handler om at tilrettelægge arbejdet, så produktionen kører optimalt, samtidig med at forurening begrænses og anvendelsen af hjælpestoffer minimeres. Miljøstyrelsen har ikke fastsat vejledende BAT-standardkrav vedr. management.

I henhold til EU's BREF notat af juli 2003 er godt landmandskab en vigtig del af BAT. I henhold til dokumentet er det BAT at:

- Identificerer og implementere uddannelses- og træningsprogrammer for bedriftspersonale.
- Føre journal over vand- og energiforbrug, mængde af husdyrfoder, opstået spild og spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markene.

- Have en nødfremgangsmåde til at håndtere ikke planlagte emissioner og hændelser.
- Iværksætte et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand, samt at faciliteterne holdes rene.
- Planlægge aktiviteter på anlægget korrekt, såsom levering af materialer og fjernelse af produkter og spild, samt
- Planlægge gødning af markerne korrekt.

Ansøgers tiltag:

Management på minkfarme er langt hen ad vejen beskrevet i "Bekendtgørelse nr. 1428 om Pelsdyrfarme" med tilhørende "Vejledning om pelsdyrfarme fra den 25. marts 2004" samt i "Bekendtgørelse nr. 1734 om beskyttelse af pelsdyr". De to bekendtgørelser giver retningslinjerne for driften af minkfarme med hensyn til miljøforhold og indhusning af dyrene.

Derudover kan det oplyses:

- At vand- og energiforbruget opgøres en gang årligt,
- At der vil blive udarbejdet en beredskabsplan
- At der udarbejdes gødningsregnskab
- At der foretages løbende vedligehold og reparation af anlægget
- At affald fjernes løbende via affaldsordning

BAT-krav Energibesparende foranstaltninger.

Energiforbruget afhænger af de driftsmæssige forhold på den enkelte farm. Miljøstyrelsen har ikke fastsat vejledende BAT- standardkrav vedr. energiforbrug.

Ifølge EU's referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion er det BAT at anvende følgende:

- Optimering af udformningen af ventilationssystemet i mekanisk ventilerede stalde for at tilvejebringe god temperaturkontrol samt opnå minimumsventilation om vinteren. Undgåelse af modstand i ventilationssystemer gennem hyppig eftersyn og rengøring af luftkanaler og fans.
- Anvende lavenergi-belysning.

Ansøgers tiltag:

- Minkhallerne er med naturlig ventilation. Der bruges således ikke energi til ventilation i minkhallerne.
- Der anvendes som udgangspunkt ikke kunstigt lys i minkhallerne, da minkenes cyklus er afhængig af den naturlige dagslyslængde. Der kan dog i en periode på 14 dage blive anvendt lys i parringssæsonen.

BAT-krav vandbesparende foranstaltninger

Vandforbruget afhænger af de driftsmæssige forhold på den enkelte farm. Miljøstyrelsen har ikke fastsat vejledende BAT- standardkrav vedr. vandforbrug.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, er det BAT at reducere vandforbruget ved at udføre følgende:

- rengøring af dyrestald og udstyr med højtryksrensere efter hver produktionscyklus eller hver batch. Til svineopstaldning løber spulevand typisk ned i gyllesystemet, og det er derfor vigtigt at finde en balance mellem rengøring og brug af så lidt vand som muligt. I fjerkræstalde er det også vigtigt at finde balancen mellem rengøring og brug af så lidt vand som muligt.
- udførelse af regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.
- registrering af vandbrug gennem måling af forbrug, og
- detektering og reparation af lækager.

Ansøgers tiltag:

- Der anvendes højtryksrensere til rengøring

- Vandventiler udskiftes løbende på farmen til en ny type, hvor vandspildet er reduceret til et minimum. Hovedparten af vandforbruget er drikkevand til minkene. Hertil kommer vand til daglig rengøring af fodersilo og årlig rengøring af farmen.
- Vandsystemet er af cirkulationstypen, hvor der holdes et konstant tryk på ventilerne. Systemet giver også mulighed for at opvarme vandet i frostperioder, således at dyrene er sikret vandforsyning i disse perioder.
- Pelsdyrhaller rengøres kun en gang årligt.
- Vandforbruget registreres

Bilag

Situationsplan

Ikke-teknisk resume

Preben Langholm ansøger om miljøgodkendelse efter lovens § 11x til udvidelse af staldanlægget og dyreholdet på adressen Langbyvej 23, 8586 Ørum Djurs i Nord Djurs kommune. Virksomhedens CVR nr: 18108135.

På ejendommen Langbyvej 23 er der i dag tilladelse til en minkproduktion med 2400 årstæver. Der ønskes en udvidelse til 3400 årstæver.

Bygningsmæssige ændringer:

Der søges om tilladelse til opførelse af 4 nye 2-rækkede minkhaller på ca. 2240 m². Derudover søges en eksisterende 2-rækket hal på 560 m² lovliggjort.

Placering af nyt byggeri:

Nyt byggeri opføres i tilknytning til eksisterende byggeri.

Der søges om dispensation fra afstandskravet til naboskel på 30 meter.

Der søges om dispensation fra opførelse af et levende hegn syd for farmen, da der ikke er indsiget til farmen grundet eksisterende beplantning i området.

Transporter

Antallet af transporter til ejendommen ligger i dag på ca. 300 om året + kørsel som følge af afhentning af dagrenovation. Antallet af transporter forventes ikke at stige nævneværdigt.

Forventet udvikling i støv, støj og fluer

Udvidelsen forventes ikke at give anledning til øgede gener for naboer i form af støv og støj. Dette skyldes at der ikke sker ændringer i arbejdsgange der giver anledning til støv og støj. De nye haller opføres i god afstand til naboer.

Der forventes ingen øgede gener i form af fluer, idet fluer vil blive bekæmpet på samme måde i de nye haller som i det eksisterende anlæg.

Lugt, ammoniak, kvælstof og fosfor

Beregninger foretaget i husdyrgodkendelse.dk viser at samtlige lovkrav vedr. lugtgeneafstande, N-deposition til natur, kvælstof og fosforudvaskning er overholdt.

Retningslinjer for fluebekæmpelse på pelsdyrfarme

Det er næsten udelukkende lille stueflue (*Fannia canicularis* L.), der er årsag til problemer med fluer på minkfarme. Fluerne yngler i minkgødningen men er sjældent et iøjnefaldende problem inde på selve farmen, med mindre de optræder i et højt antal. Derimod kan lille stueflue være til stor gene i nabo-beboelser, som den normalt vil sprede sig til, hvis fluernes opformering i minkgødningen ikke effektivt bliver bremset med forebyggelse og bekæmpelse på farmen.

"Retningslinjer for fluebekæmpelse på pelsdyrfarme" giver anvisninger på hvilke metoder og midler man kan tage i brug for at bekæmpe og bremse opformeringen af lille stueflue på farmene.

Indhold

1 Lille stueflue — sådan ser den ud og sådan lever den.....	2
2 Driftsmetoder til at forebygge lille stueflue på farmen	3
3 Brug af kemiske insektmidler og fælder mod lille stueflue.....	6
4 Rundt på farmen med forebyggelse og bekæmpelse af lille stueflue	8
5 Andre fluer på minkfarmen.....	11
6 Links	12
7 Mere information om lille stueflue.....	12

1 Lille stueflue – sådan ser den ud og sådan lever den

Der er mange arter af fluer, også på minkfarme, og deres biologi er vidt forskellig, selvom deres udseende kan være meget ens. Her lidt baggrundsviden om lille stueflue, som hjælp til at forebyggelsen og bekæmpelsen bliver effektiv.

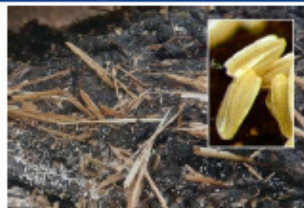
1.1 Den voksne flue

Lille stueflue, *Fannia canicularis* (han)

- Lille stueflue er en slank, brunsort flue, 4–7 mm lang. Den kan bl.a. kendes på to tydelige, sølvhvide bånd, der kanter øjnene fortil på hovedet hos hanfluerne, og på at hannerne uafbrudt sværmer i luften både ude og inde.
- Fluerne sætter sig ikke på mennesker og madvarer, men søger gerne ind i huse, hvor deres vedholdende sværmen og deres flueklatter er til gene.
- På minkfarmen flytter fluerne sig rundt i og omkring hallerne efter vejr, temperatur og tid på døgnet. De sidder f.eks. ofte under tagplader og på solbeskinnede flader og kravler rundt på gødningen i hallerne. De sværmer gerne i luften i fodergangene, under burene og udendørs ved læhegn.
- Den voksne flue kan leve op til 3 uger

1.2 Æg af lille stueflue

Æg på gødning og æg set i forstørrelse.

- Den lille stueflue lægger æg på overfladerne af fugtig, frisk minkgødning.
- De cirka 1 mm aflange, bådformede æg kan med det blotte øje ses som et hvidt drys på gødningen (foto).
- Æggene klækker efter 2 til 3 dage og de bitte små larver søger straks ned i den fugtige gødning.
- En enkelt hunflue kan lægge op til flere hundrede æg i løbet af sin levetid

1.3 Larver af lille stueflue

Larver af lille stueflue fra minkgødning.

- På minkfarmen lever larverne af lille stueflue i den fugtige minkgødning.
- Larven vokser igennem tre larvestadier, fra en lille 1. stadium larve på kun 2 mm til en 8-9 mm lang 3. stadium larve, der er klar til at forpuppe sig.
- Ved temperaturer på 15° C og højere varer larveudviklingen ca. 1½-2 uger.
- Larverne er gråbrune og har rækker af store børsteformede udvækster ned langs kroppen. De er svære at få øje på pga. deres brune farve og fordi de holder op med at bevæge sig, så snart de mærker forstyrrelser.
- Larverne udvikler sig optimalt i gødning med en fugtighed på 40-70 %. De små larver i 1. og 2. stadium kræver mest fugtighed (gerne over 55 %) medens større larver kan trives ved en lidt lavere fugtighed i omgivelserne.
- De helt små larver er ikke så mobile og dermed ret sårbare overfor udtørring. De lidt større larver kan søge væk fra ugunstige betingelser og f.eks. lade sig dumpe ned på gulvet oppe fra bure og rendekanter.

1.4 Pupper af lille stueflue

Hob af pupper i halm og forstørret puppe

- De store larver søger lidt væk fra den fugtige gødning for at forpuppe sig.
- De forpupper sig på mere tørre, beskyttede steder i nærheden. Det er f.eks. i sand og halmmåtter under bure og render, i tør gødning oppe i burene, under kanter på gødningsrender og i diverse sprækker i burkonsollerne.
- Pupperne ligner store, ubevægelige larver med stivnet hud.
- Puppstadiet varer omkring 1½-2 uger i sommerhalvåret.
- Lille stueflue overvintrer som pupper og som forpupningsklare larver, hvis udvikling er sat i stå i 5-6 måneder fra oktober/november til april/maj.

2 Driftsmetoder til at forebygge lille stueflue på farmen

Alle driftsmæssige tiltag, der kan begrænse antallet af æg, som fluerne lægger, og alle tiltag, som gør det svært for larver og pupper at gennemføre deres udvikling, vil nedbringe antallet af voksne fluer.

De driftsmæssige, forebyggende tiltag mod fluerne udgør hele fundamentet og er langt den vigtigste del af den indsats, som er nødvendig for at begrænse mængden af fluer på farmen. Afhængig af forholdene på den enkelte farm og konkrete omstændigheder i øvrigt, kan disse metoder desuden reducere behovet for brug af bekæmpelsesmidler mod fluerne ganske betragteligt.

Gør især følgende (punkt 2.1 til 2.8) for at begrænse opformeringen af lille stueflue:

2.1 Hold kanter på gødningsrender rene for gødning

Prøve på 78,4 g af den brede bræmme gødning langs indersiden af bageste rendekant indeholdt 226 larver. Af disse var 80 larver fuldt udviklede og derfor mindst 1½–2 uger gamle. Så der bør ikke forekomme sådanne ophobninger af gødning på sider og kanter af gødningsrender.

Prøve på 27,0 gram af tyndt lag gødning fra en pænt skrabet rendekant indeholdt 155 larver. De fleste (142 larver) var kun få dage gamle og ingen havde nået at vokse sig større end nogle få mm. Dette viser hvor stort potentialet er for opformering på kanterne, hvis gødningen kan få lov til at bygge op og ikke renses hyppigt væk.

- Larverne kan udvikles på kanter af render, hvor der sidder lidt fugtig gødning tilbage.
- Hvis der er større ophobninger af gødning på rendekanter, i ender af render eller der er bygget et lag op hen ad indersiden, kan hele udviklingen fra æg til voksne flue forgå oppe på renderne (foto).
- Sidder der kun små mængder gødning, som hyppigt bliver rensset væk fra kanterne, kan larverne ikke nå at vokse sig store her.

2.2 Hold bure fri for gødning

Store larver (pile) i gødning, der er hobet op på bundtråden i enden af et bur

Gødning fanget på underside af bundtråd.

- Lille stueflue bliver opformeret i bure, hvor gødningen bliver liggende på bundtråden.
- Fluerne lægger æg på gødningen, og afhængig af hvor meget gødning der ligger, kan hele udviklingen fra æg til voksne flue forgå her.
- Larverne kan også lade sig dumpe ned på gulvet fra gødning på og under bundtråd, eller komme med i gødningsklumper, som falder ned.

2.3 Rens halm væk under burrækker

Gødningsstriber i halmen under bure fra hvalpe, der endnu ikke har lært at gå helt ud til renden. Her er der gode levedmuligheder for larver af lille stueflue, og de bør derfor fjernes hyppigt, f. eks. ved den ugentlige rensning under burene.

Pupper af lille stueflue i det tørre halmag ved siden af en gødnings-top med larver. Fra prøve på 68,5 g af halmag her, blev der udskallet i alt 875 voksne fluer.

- Jo ældre og tykkere halmag under burene er, des bedre mulighed bliver der for, at larver og pupper af lille stueflue kan udvikles i gødning i halmen.
- Det er ikke kun nede i gruslaget at pupperne ligger. Pupperne kan også ligge i tør, gødningsblandet halm ovenpå gruslaget. Herfra kan de fleste pupper dog fjernes ved at rive halmen væk under burene og efterfølgende blive dækket med halmen ned under en presenning på møddingpladsen.

2.4 Hold tørt under gødningsrender og burrækker

Små gødningsklatter (pile), som falder ned i helt tørt halm, bliver hurtigt for tørre til at æg og larver af lille stueflue kan udvikle sig videre her.

Her trækker fugt ind i halmen. Selv små klatter gødning, som falder ned, vil derfor bevare en fugtighed, der egner sig for æg og larver af lille stueflue. Denne situation er således problematisk og skal undgås.

- Fugt under render og bure giver mulighed for at fluerne kan udvikle sig i hele arealet, selvom der kun falder mindre gødningsklatter ned.
- I haller med vanskelige dræningsforhold, er det ekstra vigtigt, hyppigt at rense halm væk, da selv små gødningsklatter bliver holdt fugtige og dermed egnede som udviklingssteder for fluelarverne.
- Af samme grund, er det også vigtigt at der ikke står og drypper vand ned på halmen fra drikkevandssystemet eller andre steder.

2.5 Fjern gødningstoppe under burrækker

Tydelige gødningstoppe på gulv med tyndt halmag. En prøve på 51,1 g, taget fra det fugtige gødning midt i en top indeholdt 27 larver af lille stueflue, hvoraf 15 var store og mindst én uge gamle. Så det er vigtigt at fjerne klatter ugentligt, så der ikke bygger gødningstoppe op.

Gødningstoppe i tykt halmag under bure. Her er toppene svære at få øje på, og synes mere som bløde buler i halmagten. Under disse bure er det vigtigt at fjerne gødningsklatter ved den ugentlige rensning.

- Store gødningstoppe, der får lov at hobe sig op under burene, holder normalt så godt på fugtigheden, at larverne kan gennemføre deres udvikling i store dele af disse.
- Gødningstoppe kan derfor producere mange fluer, selv i haller hvor der ellers bliver holdt rent og tørt under rækkerne.
- I tykkere halmag kan halmen være med til at holde større dele af en gødningstop fugtig i længere tid og derfor være kilde til udvikling af store mængder af fluer.

2.6 Stop straks flueudviklingen på brugte hvalpenet

Hvalpenet, der ikke er blevet rensset straks, men har ligget i tre uger siden de blev taget ud af burene. Prøve på 73,4 g fugtig gødning indeholdt 371 levende larver, heraf 197 store larver. Disse og tilsvarende forhold vil således producere rigtig mange fluer og skal undgås.

Urensede hvalpenet med gødning, der er lagt på betondække og pakket ned under kraftige presenninger. Dette er en god foranstaltning til at undgå flueopformering. Der er her sikret mod en videre udvikling af æg, larver og pupper og en følgende klækning af voksne fluer fra gødningen på hvalpenettene.

- På de udtagne hvalpenet vil der være en blanding af frisk og flere uger gammel gødning.
- På nettene kan der findes alle udviklingsstadier af lille stueflue – lige fra nye æg på overfladen, til små og store larver og til pupper på vej til at klække til voksne fluer.
- Hvalpenettene skal derfor renses straks efter udtagning for at stoppe flueudviklingen, eller alternativt, pakkes grundigt ind i tætsluttende presenninger (foto) eller sænkes ned i vandfyldte kar eller tilsvarende.

2.7 Sørg for tætsluttende neddækning af fast gødning

Stor møddingplads, hvor al fastgødning fra hallerne bliver dækket ned under kraftige, tætsluttende presenninger. Dette er en god måde at sikre mod fluegener fra lagre af fast gødning.

Fastgødning på møddingplads uden tætsluttende overdækning. Dette er problematisk og skal undgås.

- Gødningen og halmen med gødning, der bliver rensset ud fra hallerne, indeholder æg, larver og pupper som er ved at udvikle sig videre til voksne fluer.
- Ved at opbevare fast gødningen under tætsluttende, kraftig presenning, kan flueudviklingen stoppes – og desuden bliver klækkede fluer fra pupperne forhindret i at komme frem fra fastgødningen
- Æg, larver og pupper dør ved temperaturer over 45°C. Dette kan ske ved at presenningen holder på en evt. gæringsvarme eller ved at solen varmer gødningen op under presenningen.

2.8 Undgå at der ligger fast gødning ovenpå flydelaget

En bunke fastgødning, der er rensset ud fra hallerne og som ikke fordeler sig ud i flydelaget.

En gammel bunke fastgødning, der har ligget i flere måneder ovenpå flydelaget i gyllebeholderen.

- Lille stueflue kan fortsætte sin udvikling og klække som voksne fluer fra fast gødning, der ligger ovenpå flydelaget.
- Fast gødning bør derfor kun læsses op i gylletanken, hvis fastgødningen kan komme ned under flydelaget med det samme.
- Æg, larver og pupper af lille stueflue kan ikke udvikle sig eller overleve nede i gyllen eller i selve flydelaget.

3 Brug af kemiske insektmidler og fælder mod lille stueflue

Lille stueflue formerer sig hurtigt. I praksis er det derfor vanskeligt at holde antallet af fluer i bund alene med brug af de forebyggende metoder i farmdriften, selvom disse udgør langt den vigtigste del af indsatsen. Afhængig af behovet, er det ofte hensigtsmæssigt at supplere med brug af kemiske insektmidler og limfælder.

Bekæmpelsesmidler kan bruges til rutinemæssig bekæmpelse i hele sommerhalvåret, hvor flueproblemet hele tiden bliver opfanget inden det vokser sig stort. Endvidere kan bekæmpelsesmidlerne bruges til at få stoppet et akut opstået problem med mange fluer.

Der findes forskellige typer godkendte kemiske insektmidler til brug mod fluer i stalde, herunder minkfarme. Hvilke af de forskellige typer midler det vil være hensigtsmæssigt at anvende på den enkelte farm og i hvilket omfang, kan bl.a. afhænge af forholdene på farmen generelt og af den konkrete situation.

Produktnavne på de aktuelt godkendte insektmidler til brug mod fluer i stalde, kan findes i "Miljøstyrelsen Bekæmpelsesmiddeldatabase". Her er der desuden mulighed for at se flere informationer om produkterne, og evt. også brugsanvisninger ([se link til databasen i afsnit 6](#)).

I afsnit 3.1 til 3.5 herunder, er beskrevet de forskellige typer af midler, som kan anvendes mod fluer på minkfarme. Der er ikke her nævnt specifikke produktnavne, fordi der jævnligt sker ændringer, når nogle produkter går ud og andre kommer til. Doserings- og brugsanvisning for de enkelte produkter, der ønskes benyttet, vil fremgå af etiketten på produktet.

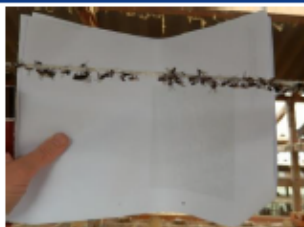
3.1 Smøremidler (ædegifte)

Her er smøremiddel (gul pil) rullet på i en bred stribe nederst på redekasserne.

- Langtidsvirkende, sukkerholdige ædegifte mod de voksne fluer
- Fluerne dør af at æde smøremidlet og desuden af at få det udvendigt på kroppen, når de sidder på de behandlede overflader.
- Velegnet til rutinemæssig bekæmpelse i hele sommerhalvåret, lige fra april måned, så snart de første voksne fluer dukker op, til ud på efteråret.
- Påsmøres i mange smalle striber på faste overflader, der hvor fluerne sætter sig og søger hen – også gerne på flader i lav højde (foto).
- Brug doseringsanvisningen på etiketten, til at vurdere hvor store mængder, der bør bruges i hallerne, for at få en tilstrækkelig stor behandlet overflade.
- Smør f. eks. på redekasser, stolper, vægplader og gavle, samt på snore eller andet materiale, der er monteret over fodergange, burrækker mv.
- For at være fuldt effektive, bør behandlede overflader normalt opfriskes med nyt smøremiddel ca. en gang om måneden.

3.2 Limfælder

Voksne fluer fanget på limsnøre i minkhal

- Fysisk bekæmpelse af voksne fluer.
- Fluerne fanges på limsnor eller på bred limfolie, som er monteret i hallerne, der hvor fluerne gerne søger hen.
- Egnet til rutinemæssig bekæmpelse i hele sommerhalvåret, lige fra april måned, når lille stueflue begynder at komme frem, til ud på efteråret.
- Bruges som alternativ eller som supplement til smøremidler med ædegift
- Jo større antal og længder placeret i hallerne, des bedre virkning
- Fornyes jævnligt, inden de bliver fyldt op med fluer, uld, støv mv., som vil forringe deres effektivitet.
- Kan desuden fungere som indikator til at vise hvor og hvornår, det kan være hensigtsmæssigt at forøge arealet af overflader, der er behandlet med smøremiddel (se ovenfor).

3.3 Larvebekæmpelsesmidler (larvicider)

Små og store larver af lille stueflue.

Ideelle betingelser for æg og larver i fugtig, gødningsblandet halm under bure.

- virker på fluelarver, der er i gang med at vokse.
- virker ved at ødelægge og stoppe larvernes udvikling til voksne fluer
- virker ikke på pupper (og heller ikke på voksne fluer).
- sprøjtes eller vandes på overfladen af fugtig gødning eller gødningsblandet halm, hvor larver kan udvikles.
- Larvemidler er velegnede til at supplere udmugningen på steder og i områder, hvor der er ekstra gode betingelser for flueudvikling.
- De er desuden velegnede på steder, som er vanskeligt tilgængelige for en hyppig, grundig udmugning.
- Det er nødvendigt at genbehandle, hvor ny gødning kommer til, som fluerne må forventes at lægge æg i.
- Genbehandlinger udføres med højst 2 ugers mellemrum, så larverne kan nå at blive ramt af midlet inden de er færdigudviklede.
- Det er vigtigt at bruge larvemidlet i den koncentration, som bliver anvist på etiketten, for at det kan være effektivt mod lille stueflue
- Larvemidlerne kan anvendes hele sommerhalvåret.
- Larvemidlerne virker ikke i vinterhalvåret, hvor larvernes udvikling er stoppet.

3.4 Forstøvningsmidler og aerosoler

- Kontaktgifte mod voksne fluer
- Forstøves ud i luften som små svævende dråber, der øjeblikkeligt lammer og dræber de fluer, der bliver ramt (kaldes også tågesprøjtning).
- Er egnede som et supplement til smøremidler og limsnore til at bekæmpe et akut opstået problem med mange voksne fluer på farmen.
- Er kun effektive inden døre og i vindstille, når det ikke trækker i hallerne.
- Er mest effektive når fluerne er aktive og i luften
- Det aktivstof i midlerne, som dræber fluerne, bliver hurtigt nedbrudt og har ingen langtidsvirkning.

(Pr. 1.4.2016 er det "Pyrethrin I og II", som er det hurtigt nedbrydelige aktivstof i de forstøvningsmidler og aerosoler, der er godkendte til brug mod fluer i stalde, herunder minkfarme).

3.5 Sprøjtemidler

- Kontaktgifte mod voksne fluer
- Sprøjtes på overflader, hvor der sidder mange fluer. Det kan f.eks. være på væg- og tagplader, udvendigt på gavle, ved møddingplads og på gulve under bure.
- Er egnede som et supplement til smøremidler og limsnore, til at bekæmpe et akut opstået problem med mange voksne fluer på farmen.
- Sprøjtemidler, som er hurtigt nedbrydelige (med samme aktivstof som i forstøvningsmidlerne), dræber fluerne ved at de rammes direkte eller ved at de sætter sig på ny-sprøjtede overflader.
- Sprøjtemidler, som har en længere virkningstid (pga. langsomt nedbrydeligt aktivstof) kan desuden have en vis langtidseffekt på fluer, som sætter sig på de behandlede, ikke sugende overflader. **BEMÆRK DOG:** Der findes for tiden (dvs. pr. 1.4.2016 og siden 2013) ikke langtidsvirkende sprøjtemidler, som er godkendte til brug mod fluer i stalde, herunder minkfarme
- Smøremidler er ofte et godt alternativ til et langtidsvirkende sprøjtemiddel, da smøremidler har en høj koncentration af aktivstof og bevarer deres fulde langtidseffekt på mange typer af overflader.

4 Rundt på farmen med forebyggelse og bekæmpelse af lille stueflue

På den enkelte minkfarm kan der være store forskelle på hallerne med hensyn til forekomsten af lille stueflue og med hensyn til hvor kraftig en opformering af fluer der finder sted. Dette skyldes for eksempel at hallerne er forskellige i alder, i indretning og i udmugningssystem. Dræningsforholdene rundt omkring på farmen, og hvor gode minkene i hallerne er til at bruge renderne har også stor betydning.

For at forebygge og bekæmpe fluerne, er det derfor en fordel at rette kræfter og bekæmpelsesmidler mod de steder på farmen, hvor det er muligt at opnå den største virkning.

4.1 Voksne fluer i og udenpå haller

En solbeskinnede gavl, hvor fluerne gerne søger hen.

Her sidder fluerne, som små sorte pletter, hele vejen hen af redelasserne.

- De voksne fluer bruger vingerne og flytter sig hurtigt omkring i hallerne og på hele farmen efter vejforhold, sol/skygge, læ, tid på døgnet mv. De kan derfor nemt optræde helt andre steder end der, hvor de levede som larver.
- **STOP ÆGLÆGNINGEN:** Fluerne er hele tiden i gang med at lægge nye æg, så jo mere effektivt de voksne fluer bliver bekæmpet, des færre æg. Dette gælder også æglægning på alle de steder, som er vanskelige at holde helt rene for gødning.
- Til den løbende bekæmpelse fra april til oktober er smøremidler og/eller limfælder velegnede. De kan med fordel bruges i rigelige mængder, der hvor fluerne ynder at være og i de haller, som er sværest at renholde.
- Hvis antallet af voksne fluer blusser op, kan aerosoler eller sprøjtemidler være et godt hjælpemiddel til slå antallet hurtigt ned. I en kortere periode kan der godt sprøjtes flere gange om ugen med hurtigt nedbrydelige midler for at opfange en ekstraordinær klækning af voksne fluer.
- Ved brug gennem længere tid bør der højst sprøjtes én gang om ugen, eller bedre: behandles med smøremiddel (ædegift) på nogle flere af overfladerne i hallerne.

4.2 Gødningsrender

Gyllerender, som løbende bliver grundigt skrabet – også oppe på siderne og på kanterne.

- Alt hvad der kan gøres for lette arbejdet med at holde kanter, indersider og ender af render fri for rester af fugtig gødning vil forebygge opformering af lille stueflue.
- Dette kan både handle om selve udmugningen, om det udstyr man anvender, om rendernes tilstand og om gode adgangsforhold mellem bur-rækker og haller, så det er praktisk muligt at rense kritiske steder på både forkanter og bagkanter.
- Selvom skraberer renser fint i bund kan der sidde lidt fugtig gødning tilbage, som fluerne vil lægge æg på, f.eks. på kanterne.
- I de haller eller i de vejrperioder, hvor gødningen hurtigt tørrer helt ud på kanterne, vil æg og små larver hurtigt dø, mens større larver kan kravle væk og f.eks. lade sig dumpe ned under renderne.
- Brug af kemiske insektmidler er ikke egnet på renderne.

4.3 På gulve under gødningsrender og burrækker

Her er der fine forhold til at holde rent og tørt under bure og render. Renderne sidder fint højt, og der er god plads til at skrabe kanter. Det er let at rive halm og at opdage og samle gødning op.

Her er halm laget bygget højt op gennem flere måneder og det er vanskeligt at opdage og samle gødning op. Det tykke lag halm holder godt på fugtigheden og skaber gode ynglemuligheder for fluerne.

- Alt hvad der kan gøres i drift og indretning, for undgå fugtig gødning og gødningsblandet halm under render og burrækker, forebygger opformering af lille stueflue.

- Brug af et larvebekæmpelsesmiddel til at supplere renholdelsen er en oplagt mulighed under render og bure i de områder på farmen, hvor forholdene gør det nødvendigt eller hvor det er mest praktisk.

DRIFT:

- I driften sørges for løbende/ugentligt at fjerne store klatter af gødning og toppe af gødning på gulvene.

- Halmen rives ud mindst én gang om måneden i sommerhalvåret, så gødning og halm med larver og pupper bliver fjernet.

- Halm og gødningsblandet halm fra sidste sæson renses væk under alle burrækkerne inden fluerne begynder klække i april fra de pupper og store larver, der har overvintret her.

BEKÆMPELSE:

- I brugen af larvebekæmpelsesmiddel er det vigtigt at få midlet hen de steder på gødning og halm, hvor så mange larver som muligt kan rammes.

- I nogle tilfælde, kan det være hensigtsmæssigt at behandle i hele arealet under bure og render i haller. Det kan være områder med vanskelige dræningsforhold, hvor der generelt er betingelser for stor opformering af fluer.

- Man kan også behandle på mere specifikke steder på gulvene, f. eks. ved stolper, under bursektioner hvor der dannes gødningstoppe, for enden af render, der ikke går ud forbi sidste bur i rækken, og andre sådanne kritiske steder.

4.4 Grus under bure og gødningsrender

Hal med betongulv under burene og grus under renderne. Her er der gravet ned i gruset langs betonkanten og fundet pupper. De kommer fra larver i gødningen lige ved siden af på betongulvet

Tomt puppehylster fra en klækket puppe. Hylsteret er flækket i forenden, hvor fluen kom ud, og man kan ikke klemme væske ud af det, som man kan med en levende puppe.

- Når først larverne af lille stueflue er udvoksede og er søgt ned i gruslaget, er der begrænsede muligheder for at bekæmpe dem.

- Hvis antallet af pupper i gruslaget bliver brugt til at vurdere størrelsen af flueproblemet på farmen, er det vigtigt at være opmærksom på, om det er levende pupper eller tomme puppehylstre der bliver fundet (se foto)

- De tomme puppehylstre kan være gamle og fortæller måske kun om et tidligere problem.

- De levende pupper og de puppelignende udvoksede larver i gruset, fortæller om et nuværende eller kommende flueproblem, som der skal gøres noget ved.

- Der findes ikke bekæmpelsesmidler med en dokumenteret virkning på pupperne. Og de forpunningsklare larver har en meget nedsat følsomhed overfor larvemidlerne.

I sommerhalvåret og vintermånederne, kan man gøre følgende, hvis der bliver fundet mange levende pupper i gruslaget:

- I sommerhalvåret: Med det samme gøre bekæmpelsen af voksne fluer mere intensiv så fluerne, der klækker fra pupperne bliver bekæmpet (brug mere smøremiddel, flere limfælder og evt. nedsprøjtninger). Gør mere ud af forebyggelsen, evt. suppleret med larvemidler på relevante steder.

- I vinterperioden: Enten 1) Skifte gruset ud i de områder, hvor der er mange pupper, og/eller 2) Være forberedt på, at der vil klække mange fluer fra overvintrende pupper/larver, og straks gå i gang med intensiv bekæmpelse og forebyggelse så snart fluesæsonen begynder i april.

4.5 Bundtråd og hvalpenet i bure

Frisk og gammel gødning på et ca. 4 uger gammelt hvalpenet. En prøve på 85,6 g gødning fra et 2 uger gammelt hvalpenet, indeholdt 363 små larver af lille stueflue.

- Lille stueflue lægger æg på selv meget små rester fugtig gødning, som derfor kan indeholde en del larver. Hvis gødningen tørrer hurtigt ud dør de.
- Ren og glat tråd, der ikke fanger gødning, forebygger derfor opformeringen af fluer i burene.
- Hvalpenet i burene giver en speciel udfordring i forhold til fluerne, fordi gødningen bliver holdt tilbage i burene i flere uger i perioden fra sidst i april til ind i juni måned.
- Starten på perioden med hvalpenet falder sammen med, at de voksne fluer klækker fra sidste sæsons overvintrende pupper og larver og straks derefter begynder at lægge æg.
- Hvalpenettene bør derfor renses eller udskiftes undervejs i perioden.
- Det er også en mulighed at bruge larvebekæmpelsesmiddel til at begrænse larveudviklingen i gødningen på hvalpenettene.

4.6 Gyllebeholder med flydelag

Eksempel på et ensartet, tæt flydelag i en stor gyllebeholder. Hvis der er et problem med lille stueflue på farmen, er det ikke her fluerne kommer fra.

- Larverne af lille stueflue kan ikke overleve og udvikle sig nede i selve flydelaget i gyllebeholderen.
- Flydelaget er udviklingssted for andre arter af fluer og insekter, til tider i stort tal (se 5.3). Men dette er ikke arter, som er til gene i beboelser.
- Det er derfor unødvendigt at bruge larvemidler eller andre metoder på flydelaget for at forebygge og bekæmpe lille stueflue.
- Men er der læst fast gødning ned ovenpå flydelaget, kan lille stueflue klække fra dette læs fast gødning. Fast gødning må derfor ikke ligge i flere uger ovenpå flydelaget. Det skal hurtigt kunne komme ned under eller fordele sig jævnt ud i flydelaget.
- I modsat fald er det bedre at lagre fastgødningen med overdækning på en befæstet møddingplads. Herved undgås at æg, larver og pupper af lille stueflue fortsætter deres udvikling til voksne fluer.

4.7 Møddingplads

Tætssluttende, kraftig presenning over fastgødning på møddingplads

- Lagring af gødning og halm under tætsluttende, kraftig overdækning på en befæstet møddingplads, vil effektivt bekæmpe æg, larver og pupper, som er i gang med deres udvikling til voksne fluer.
- Hvis der klækker fluer fra levende pupper i fastgødning under en presenningen, vil de forsøge at slippe ud i lyset. En flue, som lige er kommet ud af puppehylsteret er biologisk "programmeret" til at søge opad og hen mod lys. Og den er i stand til at mase sig igennem lag af halm og gødning i timevis, før kræfterne er brugt op.
- Den tætsluttende, kraftige presenning forhindrer klækkede fluer i at komme frem fra gødningen. Presenningen kan desuden holde på solvarme og gæringsvarme, så temperaturen i fastgødningen kommer over 45 °C og slår æg, larver og pupper ihjel.
- Der er derfor ikke nogen grund til at bruge bekæmpelsesmidler mod lille stueflue på den overdækkede, oplagrede halm og gødning på møddingpladsen.

5 Andre fluer på minkfarmen

Foruden minkfarmens "problemflue", den lille stueflue, er der mange andre fluer på og omkring farmen – dels masser af småfluer, som lever i al ubemærkethed, men også fluer eller larver, det er meget nemmere at lægge mærke til. I langt de fleste tilfælde er det fluer, der bliver i hallerne eller ude i det fri og ikke spreder sig fra farmen. Herunder lidt om de mest bemærkelsesværdige larver og fluer:

5.1 De hvide maddiker og brune tøndepupper

De glinsende, hvide, livlige maddiker af fluen *Hydrataea dentipes* i det fugtige gødningsblandede halm på jorden under minkburene.

Den brune, glatte, ca. 8 mm lange tøndepuppe af fluen *Hydrataea dentipes*.

- De livlige, hvide maddiker af fluen *Hydrataea dentipes* (foto), ses meget ofte på de samme steder i gødningen, hvor de brune, træge larver af lille stueflue også lever.
- Fluen har ikke noget dansk navn.
- Pupperne af *H. dentipes* er brune og glatte (foto).
- Den voksne flue ligner meget den "helt almindelige" stueflue, *Musca domestica*, som kommer fra stalde med svin, kvæg og heste mv.
- *H. dentipes* søger ikke ind i huse og giver således ikke nabogener.
- De voksne *H. dentipes*, kan ses inde i hallerne, men sidder især udenfor, bl.a. i læhegnet og anden vegetation.
- De store 3. stadium larver af *H. dentipes* er rovdyr, som lever af andre fluelarver.

5.2 Spyfluer

Et par blåsorte spyfluer i minkhal (pil). De to mindre fluer til venstre er lille stueflue.

- De store, robuste, ofte metalskinnede spyfluer er lette at få øje i sammenligning med de fleste andre fluer på farmen. De kan ses hele sommerhalvåret på minkfarmen, såvel som mange andre steder.
- Der er flere forskellige arter spyfluer, og mange af de almindeligste arter yngler i døde dyr og bl.a. også i slagteriaffald og fiskeaffald m. v.
- Spyfluer på farmen, kan være udviklet på stedet, men kan også komme fra andre steder langt fra farmen. Spyfluer er stærke, gode flyvere, der kan flyve mange kilometer.
- Helt generelt, er noget af det vigtigste for at hindre en opformering af spyfluer, at undgå ansamlinger af fugtige foderrester og utildækket fastgødning.

5.3 Larver i flydelaget i gyllebeholderen

Larver af svingefluer (*Sepsidae*), som er kommet op og ligger ovenpå et flydelag, der er blevet helt vandmættet pga. nogle kraftige skybrud.

Svingefluer, som er klækket fra pupper i flydelaget og nu sidder i stort antal på kanten gyllebeholderen.

- Larverne af lille stueflue kan ikke leve og udvikle sig i flydelaget, og heller ikke andre fluer, som kan være til gene i huse.
- Men flydelaget er levested for flere andre larver, som er tilpasset og kan udvikle sig i det specielle miljø.
- Det er bl.a. larver af svingefluer (foto), og de flere cm lange rottehale-maddiker af dyndfluen, som findes i flydelaget.
- Larverne i flydelaget er normalt ikke til at se, men de "rører" deres tilstedeværelse, ved at være føde for de fugle, som går rundt på flydelaget.

6 Links

6.1 Bekendtgørelse om pelsdyrfarme m.v.

<https://www.retsinformation.dk/forms/R0710.aspx?id=12957>

6.2 Miljøstyrelsen: Særligt om pelsdyr

<http://mst.dk/74073>

6.3 Miljøstyrelsens bekæmpelsesmiddeldatabase

<http://mst.dk/virksomhed-mvndighed/bekampelsesmidler/bekampelsesmiddeldatabase/>

Du søger efter

Bekæmpelsesmiddeltype
Biocid

Produktstatus
Produkt godkendt

Produktgruppe Biocid
Insekter, snegle, mider og lignende

Anvendelse for produkt/familie
fluelarver

Din søgning resulterede i 6 produkt(er), som er listet herunder.

Eksempel på fremsøgning af larvemedler.
Der er flere mulige søgerubrikker i databasen end vist, fx produktnavn og aktivstof.

- Miljøstyrelsens bekæmpelsesmiddeldatabase kan anvendes til at fremsøge hvilke godkendte kemiske insektmidler, der kan bruges mod fluer og fluelarver i stalde. Det er muligt at klikke flere informationer om de enkelte produkter frem på listen og desuden at læse etiket og brugsanvisning på en del af produkterne.
- Undgå at der kommer alt for mange ikke relevante midler med i søgeresultatet ved at afgrænse til "Bekæmpelsesmiddeltype: Biocid" og "Produktstatus: Produkt godkendt" og "Produktgruppe Biocid: Insekter, snegle, mider og lignende" (se eksempel til venstre)
- I rubrikken "Anvendelse for produkt/familie" kan der f.eks. søges på "fluelarver" eller "fluer" eller "stalde".

7 Mere information om lille stueflue

Kendetegn og andre fakta

- Dansk navn: Lille stueflue
- Latinsk navn: *Fannia canicularis* L, 1761
- Den voksne flues kropslængde er 4-7 mm og dens vingespænd er på ca. 10-12 mm
- Bagkroppen hos hannen er slank og brunsort med gennemsigelige gule sidepletter på de tre første led. Hunnens bagkrop er bredere ægformet, mørkegrå med et gyldent skær og uden gule sidepletter.
- Hannerne af lille stueflue samler sig, både ude og inde, i karakteristiske, dansende eller hoppende sværme under træer, udhæng, tagplader, lofter og lignende faste terrængenstande.
- Den lille stueflues naturlige udviklingssteder, er fugtige, rådne og gærende organiske substanser som gødning i fuglereder, svampe i forrådnelse, døde hvepseboer, ådsler og rovdrygødning.
- Antallet af fluer, der kommer fra de naturlige udviklingssteder, vil normalt være begrænset og af forbigående karakter.
- Hvis der er lille stueflue i stort antal og i længere perioder, vil fluerne næsten altid komme fra minkfarme.

Klagevejledning

Afgørelsen kan i henhold til lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug påklages skriftligt til Miljø- og Fødevareklagenævnet af adressaten, Miljøministeren og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, skal du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videregiver herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Når du klager, skal du betale et gebyr. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. (2016-niveau).

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt, det vil sige at klagen skal være registreret og gebyret skal være betalt senest den dato, der er anført i afgørelsen som sidste dag.

Klagegebyr opkræves af Nævnenes Hus. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling. Gebyr skal indbetales inden for en fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Søgsmål

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at er meddelt. Er afgørelsen offentlig bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen fra bekendtgørelsen.